

Jacek Pielas

(Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

Rejestr pospolitego ruszenia księstw oświęcimskiego i zatorskiego z 18 października 1621 roku

*The Registry of the General Levy in the Duchies of Oświęcim and Zator,
18 October 1621*

STRESZCZENIE

Przedmiotem edycji źródłowej jest nieznany dotąd rejestr pospolitego ruszenia księstw oświęcimskiego i zatorskiego spisany 18 października 1621 r. pod Lwowem w związku z przeprowadzonym popisem. Jak wiadomo, rejestry z popisów stanowią podstawowy rodzaj źródeł, służący badaniu organizacji, liczebności i funkcjonowania pospolitego ruszenia w dawnej Polsce. Ich wartość polega przede wszystkim na ukazaniu organizacji i liczebności pospolitego ruszenia powiatów, ziem i województw. Publikowany rejestr jest jedynym dotąd rejestrem pospolitego ruszenia z terenu województwa krakowskiego z okresu wojny chocimskiej 1621 r. Według niego obowiązek stawienia się w pospolitym ruszeniu osobiście wypełniło 67 szlachciców, 26 wystawiło poczty, ale nie brało osobistego udziału w wyprawie, 19 pocztów przysłały wdowy w związku z użytkowaniem dóbr mężowskich, z zamieszkanymi przez drobną szlachtę dwu wsi wystawiono 2 konie, natomiast 3 miasta położone w obrębie obu księstw, tj. Oświęcim, Kęty i Wadowice dostarczyły łącznie 13 pieszych.

Słowa kluczowe: szlachta, pospolite ruszenie, rejestr, popis, księstwa oświęcimskie i zatorskie

Przedmiotem niniejszej edycji źródłowej jest rejestr pospolitego ruszenia księstw oświęcimskiego i zatorskiego spisany 18 października 1621 r. pod Lwowem w związku z przeprowadzonym popisem.

Rejestry z popisów (także z okazowań) stanowią podstawowy rodzaj źródeł służący badaniu organizacji, liczebności i funkcjonowania pospoli-

tego ruszenia w dawnej Polsce¹. Ich wartość polega przede wszystkim na ukazaniu organizacji i liczebności pospolitego ruszenia powiatów, ziem i województw. Na ich podstawie historycy wojskowości mogą pokusić się o określenie gotowości szlachty do obrony Rzeczypospolitej, wartości bojowej tego rodzaju wojska i jego udziału w określonych kampaniach wojennych. Jednocześnie rejestry te przynoszą istotne informacje w kwestii szlacheckiego osadnictwa oraz stosunków własnościowych na danym terenie – udział w pospolitym ruszeniu ściśle związany był bowiem z posiadaniem ziemi. Rejestry są cennymi poznawczo imiennymi wykazami posesorów, mogącymi pod tym względem uzupełniać rejestry podatkowe, przewyższającymi zaś często wartością m.in. lauda sejmikowe z pod-

¹ Zob. przede wszystkim: 1. Dla okresu do końca XV w. – *Acta expeditionum bellicialium palatinatus Calisiensis et Posnaniensis in Valachos et in Turcos a 1497–1498*, wyd. M. Bobrzyński, Kraków 1882; J. Friedberg, *Pospolite ruszenie w Wielkopolsce w drugiej połowie XV wieku*, Lwów 1900; *Materiały do dziejów pospolitego ruszenia z lat 1497 i 1509, zebrane w części przez śp. A. Pawińskiego*, wyd. S. Kutrzeba, Archiwum Komisji Historycznej, t. 9, Kraków 1902; *Spis rycerstwa powiatu wickiego i wąsoskiego, które uczestniczyło w wyprawie wołoskiej 1497*, wyd. I.T. Baranowski, Warszawa 1913; Z. Spieralski, *Z problematyki szlacheckiego pospolitego ruszenia. Przyczynek do statutów Kazimierza Wielkiego*, „*Studia i Materiały do Historii Wojskowości*” 1958, 4, s. 414–424; A. Gąsiorowski, *Pobór pospolitego ruszenia 1433 roku w Wielkopolsce*, „*Kwartalnik Historyczny*” 1969, 76, 1, s. 131–140; K. Góźdź-Roszkowski, *Rozdawnictwo skonfiskowanych dóbr ziemskich w prawie polskim XV–XVII wieku*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1974; J.S. Matuszewski, *Obowiązek służby wojskowej z dóbr ziemskich w Polsce do końca XV wieku*, „*Czasopismo Prawno-Historyczne*” 1976, 28, 2, s. 145–155 oraz ostatnio szczegółowo K. Ginter, *Udział szlachty polskiej w pospolitym ruszeniu w XIV i XV wieku. Aspekty prawne i stan faktyczny*, Kraków 2008.

2. Dla okresu XVI–XVIII w. – K. Hahn, *Pospolite ruszenie wedle uchwał sejmikowych ruskich od XVI do XVIII wieku*, „*Pamiętnik Historyczno-Prawny*” 1928, 6, 4, s. 3–89; J. Gerlach, *Pospolite ruszenie i obrona za Zygmunta I*, w: *Księga pamiątkowa ku czci Władysława Abrahama*, t. 2, Lwów 1931, s. 401–408; A. Wyczański, *Z dziejów reform skarbowo-wojskowych za Zygmunta I. Próby relucji pospolitego ruszenia*, „*Przegląd Historyczny*” 1952, 43, 2, s. 287–304; A. Pawiński, *Rządy sejmikowe w Polsce 1572–1795 na tle stosunków województw kujawskich*, wyd. 2, oprac. i wstęp H. Olszewski, Warszawa 1978, s. 354–378; Z. Spieralski, *Wymiar służby w pospolitym ruszeniu*, „*Studia i Materiały do Historii Wojskowości*” 1960, 6, 1, s. 3–19; B. Ostrowski, *Pospolite ruszenie szlachty smoleńskiej w XVII wieku*, „*Acta Baltico-Slavica*” 1980, 13, s. 143–187; J. Wilamowski, *Przyczynek do dziejów okazowań i pospolitego ruszenia w województwie płockim za Zygmunta III Wazy*, „*Studia Historyczno-Wojskowe*” 2007, 2, s. 99–111; L.A. Wierzbicki, *Wici na pospolite ruszenie w Koronie w latach 1669–1673*, „*Res Historica*” 2008, 26, s. 43–48; M. Nagielski, *Pospolite ruszenie szlachty w świetle kampanii zborowskiej i beresteckiej przeciwko Kozakom (1649–1651)*, „*Studia Historyczno-Wojskowe*” 2009, 3, s. 94–112; L.A. Wierzbicki, *Pospolite ruszenie w Polsce w drugiej połowie XVII wieku. Ostatnie wyprawy z lat 1670–1672*, Lublin 2011; K. Łopatecki, *Organizacja, prawo i dyscyplina w polskim i litewskim pospolitym ruszeniu (do połowy XVII wieku)*, Białystok 2013; L.A. Wierzbicki, *Uczestnicy wypraw pospolitego ruszenia koronnego w czasach panowania Michała Korybuta Wiśniowieckiego*, Społeczeństwo Staropolskie. Seria Nowa, t. 4: *Społeczeństwo a wojsko*, Warszawa 2015, s. 155–166.

pisami zgromadzonej szlachty, spisy żołnierza łanowego czy też wykazy elektorów polskich władców².

Zasady przeprowadzania popisów i okazowań pospolitego ruszenia w dobie nowożytnej określały odpowiednie ustępy konstytucji sejmowych, m.in. z 1545, 1562/1563, 1607 i 1620 r.³. Najistotniejsze postanowienia w kwestii sposobów przeprowadzania popisów dla XVII stulecia przyjęto w konstytucji sejmu 1621 r., przygotowanej w obliczu zagrożenia tureckiego. W myśl tej konstytucji, po wydaniu przez króla trzech wici, sejmiki wyznaczały termin i miejsce zebrania się województwa, niekiedy również datę i miejsce popisów w powiatach. Informacje te ogłaszane były szlachcie za pomocą uniwersałów kasztelańskich. W wyznaczonym w ten sposób miejscu i czasie zgromadzona szlachta powiatu dokonywała popisu przed swym duktozem – zazwyczaj najznaczniejszym w powiecie kasztelanem. Podczas popisu sprawdzano przede wszystkim prawidłowość stawienia się w szeregach pospolitego ruszenia, a więc liczebność pocztów, zwolnienia i zastępstwa, a także należyte uzbrojenie. Dla udokumentowania tych działań sporządzano rejestr (spis) osób, które stanęły wraz z powiatem przed swym duktozem. W założeniu dokument

² Zob. dotychczasowe edycje rejestrów pospolitego ruszenia (z popisów i okazowań) dla Korony: *Lauda wiszeńskie 1572–1648*, oprac. A. Prochaska, Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tzw. Bernardyńskiego we Lwowie, t. 20, Lwów 1909, s. 169 i nn.; *Szlachta ziemi wieluńskiej, biorąca udział w pospolitem ruszeniu pod Lwowem 1621 roku*, wyd. Z[ygmunt] W[dowiszewski], „Miesięcznik Heraldyczny” 1930, 9, s. 192–197; *Akta sejmikowe województwa krakowskiego* [dalej: ASWKr.], t. 1: (1572–1620), wyd. S. Kutrzeba, Kraków 1932, s. 401–405; *Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego*, t. 1, cz. 2, wyd. W. Dworzaczek, Poznań 1962, s. 113–119; *Popis powiatu checińskiego z 1621 roku*, wyd. Z. Trawicka, „Kieleckie Studia Historyczne” 1985, 4, s. 39–47; S. Leitgeber, *Spis szlachty powiatu kcyńskiego z 1621 roku*, „Genealogia” 1995, 5, s. 141–144; *Popis pospolitego ruszenia szlachty województwa lubelskiego z 1649 roku*, wyd. J. Kus, „Region Lubelski” 1994–1996, 6 (8), s. 133–142; H. Gmiterek, *Rejestry szlachty ziemi chełmskiej z lat 1669–1672*, „Rocznik Chełmski” 1996, 2, s. 327–339; R. Kozyrski, *Popisy (okazowania) szlachty w Rzeczypospolitej w II połowie XVII wieku. Popis Chełmian z 7 sierpnia 1649 roku*, „Rocznik Chełmski” 2001, 7, s. 341–358; *Popis szlachty ziemi stężyckiej z 1696 roku*, wyd. D. Kupisz, „Res Historica” 2004, 17, s. 171–176; *Rejestr pospolitego ruszenia powiatu sandomierskiego z 1621 r.*, wyd. J. Pielas, „Studia i Materiały do Historii Wojskowości” 2004, 41, s. 141–169; *Okazowania szlachty stężyckiej z lat 1648–1649*, wyd. D. Kupisz, „Res Historica” 2007, 24, s. 161–169; *Źródła i materiały do dziejów szlachty województwa sandomierskiego w XVI–XVIII wieku*, t. 1: *Rejestry pospolitego ruszenia szlachty sandomierskiej z XVII wieku*, wstęp i oprac. J. Pielas, Kielce 2009. Edycje rejestrów popisowych oraz literaturę odnoszącą się do pospolitego ruszenia w Wielkim Księstwie Litewskim podał ostatnio Andrzej Rachuba przy okazji wydania rejestrów pospolitego ruszenia litewskiego z 1621 r. Zob. *Rejestry popisowe pospolitego ruszenia szlachty Wielkiego Księstwa Litewskiego z 1621 r.*, oprac. A. Rachuba, Warszawa 2015.

³ *Volumina legum* [dalej: VL], t. 1, wyd. J. Ohryzko, Petersburg 1859, s. 286–287; VL, t. 2, s. 20–21, 438; VL, t. 3, s. 176–177.

ten miał potwierdzać obecność poszczególnych osób w pospolitym ruszeniu, co miało je uchronić przed przewidzianymi prawem karami za niesta- wiennictwo lub nienależyte uczynienie zadość obowiązkowi. Po dokonaniu popisu w powiecie kasztelan prowadził pospolite ruszenie na miejsce koncentracji całego województwa, zwykle określone w specjalnym uni- wersale wojewody, chyba że wcześniej sejmik postanowił o kierowaniu się powiatów bezpośrednio na miejsce zgromadzenia się pospolitego ru- szenia całej Rzeczypospolitej. Po dokonaniu popisu przed wojewodą wo- jewództwo udawało się do obozu królewskiego⁴.

Jak już niejednokrotnie zaznaczano w literaturze przedmiotu, plany wojenne Rzeczypospolitej wobec zagrożenia najazdem i wojny z Turcją w 1621 r. zakładały użycie pospolitego ruszenia jako strategicznego od- wodu, w skład którego miały wejść również prywatne wojska magnac- kie i oddziały królewskie. Odwód ten przede wszystkim służyć miał zabezpieczeniu południowych obszarów Rzeczypospolitej przed czam- bułami tatarskimi⁵. Pierwsze wici na pospolite ruszenie zostały rozesła- ne 25 stycznia, drugie 4 maja, ostatnie zaś 12 sierpnia 1621 r. Przewidywa- ły one stawienie się pospolitaków pod Lwowem na dzień 4 października, kiedy to miał się odbyć popis generalny przed królem⁶.

Jak powszechnie wiadomo, nabyte przez władców polskich w dru- giej połowie XV w. księstwa oświęcimskie i zatorskie zostały włączone w skład województwa krakowskiego w 1564 r. jako powiat śląski, przy czym zachowano dla nich dotychczasową tytulaturę. Na ich terenie zorga- nizowano wówczas polską organizację sądową. W 1565 r. powołano sąd ziemski zatorski, działalność rozpoczął gród oświęcimski⁷. Szlachta zbiera- ła się na odrębnym sejmiku księstw oświęcimskiego i zatorskiego, zwa- nym zamiennie zatorskim⁸.

Przygotowująca się do wojny tureckiej szlachta krakowska, w tym księstw oświęcimskiego i zatorskiego, zgromadzona na zjeździe woje- wództwa w Proszowicach 13 września 1621 r., postanowiła o zebraniu się pospolitego ruszenia województwa pod Rzeszowem w dniu 27 wrze- śnia, o czym osobnym uniwersalem, datowanym 18 września, poinformo- wał z Krakowa Jan Tęczyński, wojewoda krakowski⁹. Ostatecznie jednak,

⁴ VL, t. 3, s. 198–204. Por. literatura w przyp. 1.

⁵ L. Podhorodecki, R. Noj, *Wojna chocimska 1621 roku*, Kraków 1979, s. 264.

⁶ ASWKr., t. 2, cz. 1, s. 1; L. Podhorodecki, R. Noj, *op. cit.*, s. 265; *Źródła i materiały*, wstęp, s. XXII.

⁷ *Katalog Krajowego Archiwum Aktów Grodzkich i Ziemskich w Krakowie*, wyd. S. Kutrze- ba, Teka Grona Konserwatorów Galicyi Zachodniej, t. 3, Kraków 1909, s. 86–87; *Urzędni- cy województwa krakowskiego XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. S. Cynarski, A. Falniowska-Gra- dowska, Kórnik 1990, s. 5, 7–8.

⁸ M.in. ASWKr., t. 1, s. 252, 367.

⁹ *Ibidem*, t. 2, cz. 1, s. 1–2.

z uwagi na opieszałość szlachty, krakowskie pospolite ruszenie stawilo się pod Rzeszowem dopiero 30 września. Według ustaleń Leszka Podhorodeckiego 31 września odbył się popis województwa, zaś w kierunku Lwowa krakowianie wyruszyli 3 października; po przejściu w okolicach Jarosławia (6 X) dotarli pod Lwów 12 października¹⁰. Droge pospolitaków krakowskich do miejsca koncentracji – niewolną od sporów, rabunków, gwałtów na miejscowej ludności – opisuje dość dokładnie *Dziennik wyjazdu naszego na pospolite ruszenie 1621*, autorstwa anonimowego szlachcica z powiatu sądeckiego¹¹.

Po dotarciu pod Lwów szlachta oświęcimska i zatorska pozostawała przez kilka dni w obozie wraz z całym województwem, po czym, analogicznie do pozostałych powiatów, przystąpiła do popisu. Należy zaznaczyć, że jakkolwiek na publikowanym dokumencie widnieje data 18 października, to jednak w kwestii dziennej daty przeprowadzenia popisu księstw oświęcimskiego i zatorskiego nasuwają się pewne wątpliwości. Mianowicie wspomniany wyżej autor *Dziennika wyjazdu naszego* wyraźnie stwierdza, że powiaty województwa krakowskiego „popisały się” przed wojewodą Tęczyńskim w niedzielę 17 października, po czym szlachta wyjechała z obozu¹². Czy w związku z tym zamieszczone na końcu publikowanego dokumentu zdanie: „Spisanie to stało się po okazji księstw oświęcimskiego i zatorskiego w obozie *die 18 Octobris anno 1621* pod Lwowem” należy rozumieć w ten sposób, że popis odbył się 17 października, natomiast samo sporządzenie rejestru (czystopisu rejestru?) i jego podpisanie przez Piotra Komorowskiego, starostę oświęcimskiego, miało miejsce 18 października? W świetle zgromadzonych źródeł trudno w tym względzie o jednoznaczną odpowiedź. W związku z wyjazdem Andrzeja Zborowskiego, kasztelana oświęcimskiego, zapewne w składzie oddziałów wysłanych przez króla przeciwko grasującym w okolicy Lwowa Tatarom¹³, popis odbył się przed wspomnianym wyżej Piotrem Komorowskim, starostą oświęcimskim, hrabią liptowskim i orawskim.

Publikowany rejestr z popisu księstw oświęcimskiego i zatorskiego wskazuje, że obowiązek stawienia się w pospolitym ruszeniu osobiście wypełniło 67 szlachciców, 26 wystawiło poczty, ale nie brało osobistego

¹⁰ L. Podhorodecki, *Kampania chocimska 1621 roku*, cz. 2: *Oblężenie Chocimia*, „Studia i Materiały do Historii Wojskowości” 1965, 11, 1, s. 63–64.

¹¹ A. Grabowski, *Starożytności historyczne polskie czyli pisma i pamiętniki do dziejów dawnej Polski, listy królów i znakomitych mężów, przypowieści, przysłowia itp.*, t. 1, Kraków 1840, s. 147–154.

¹² *Ibidem*, s. 154. W dniu 18 października autor dziennika był już w drodze, kilka mil od Lwowa.

¹³ Zob. L. Podhorodecki, *op. cit.*, s. 65 („Na grasujących pod Lwowem Tatarów król wysłał trzy chorągwie kozackie i licznych ochotników szlacheckich”).

udziału w wyprawie, 19 pocztów przysłały wdowy (najczęściej zapewne z tytułu użytkowania dóbr mężowskich prawem dożywocia lub oprawy), z zamieszkaných przez drobną szlachtę wsi Lińcze Górne i Lińcze Dolne (dziś Leńcze) wystawiono 2 konie, natomiast 3 miasta położone w obrębie obu księstw (powiatu śląskiego), tj. Oświęcim, Kęty i Wadowice, dostarczyły łącznie 13 pieszych.

Oddawany do druku rejestr popisowy księstw oświęcimskiego i zatorskiego zachował się w oryginale w rękopisie 1399 Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Kórniku na s. 607–612. Tekst rejestru poprzedza karta tytułowa (s. 605) ze sporządzonym inną ręką niż tekst rejestru napisem: „Popis księstw oświęcimskiego i zatorskiego na pospolite ruszenie pod Lwowem”. Na karcie tej znajduje się także adnotacja: „18 [Octo]bris 1621 Księstwo Oświęcimskie”. Warto nadmienić, że we wspomnianym rękopisie 1399 znajduje się także opublikowany niedawno rejestr z popisu pospolitego ruszenia powiatu sandomierskiego z 27 września 1621 r.¹⁴. Publikowany obecnie rejestr sporządzony został wyraźnie jedną ręką, oprócz końcowego zdania („W niebytności JMP kas[z]talana oświęcimskiego, który za Tatary z o[ch]oczemi odjechał, Piotr Komorow[ski], hrabia lipt[owski] i or[awski], starosta oświęcim[ski] ręką swą”), napisanego niewątpliwie przez Komorowskiego. Pod podpisem starosty oświęcimskiego widnieje sucha pieczęć (dziś zatarta), z pewnością będąca pieczęcią Piotra Komorowskiego.

Publikowany zabytek źródłowy został opracowany według wskazówek instrukcji wydawniczej dla źródeł nowożytnych z 1953 r.¹⁵. W miarę możliwości starano się dokonać identyfikacji występujących w rejestrze osób; wykorzystano w tym celu literaturę, przede wszystkim spisy urzędników ziemskich oraz tzw. herbarze, a także źródła drukowane i rękopiśmienne (cytowane wielokrotnie zestawiono w wykazie skrótów). Z uwagi na straty w księgach sądów szlacheckich dawnych księstw (nie zachowały się do dziś księgi grodzkie oświęcimskie serii inskrypcji oraz indukty relacji z tego okresu, zaś księgi ziemskie zatorskie jedynie szczątkowo)¹⁶ dla potrzeb niniejszej edycji wykonano kwerendę w wybranych, bliższych czasowo publikowanemu dokumentowi księgach ziemskich zatorskich, a także w protokołach ksiąg grodzkich oświęcimskich serii relacji¹⁷.

¹⁴ *Rejestr pospolitego ruszenia powiatu sandomierskiego; Źródła i materiały*, s. 1–27.

¹⁵ *Instrukcja wydawnicza dla źródeł historycznych od XVI do połowy XIX wieku*, red. K. Lep-szy, Wrocław 1953.

¹⁶ Por. zasób ksiąg grodzkich oświęcimskich i ziemskich zatorskich w okresie przed dwiema wojnami – *Katalog*, s. 219–227 oraz inwentarz w AN w Krakowie (oddział na Wawelu) uwzględniający ubytki w księgach.

¹⁷ *Terrestria Zatoriensia*, t. 2, 5–6; *Castrensia Osviencimensia*, t. 101–102. Wykonanie

W przypisach podano najistotniejsze dane o występujących w rejestrze osobach (herb, pełnione urzędy, niekiedy więzi genealogiczne, majątek ziemski, szczególnie ten położony na terenie powiatu śląskiego, z którego świadczono pospolite ruszenie). W sytuacji, gdy nie było dostatecznych podstaw do precyzyjnej identyfikacji, tam gdzie istniały wystarczające przesłanki, wskazano na związki rodzinno-majątkowe poszczególnych osób z powiatem śląskim czy też województwem krakowskim.

Wykaz skrótów zastosowanych w przypisach do tekstu źródłowego
ASWKr. – *Akta sejmikowe województwa krakowskiego*, t. 1: (1572–1620), wyd. S. Kutrzeba, Kraków 1932; t. 2: (1621–1660), wyd. A. Przyboś, Wrocław–Kraków 1955.

Atlas województwa krakowskiego – Atlas historyczny Polski. Województwo krakowskie w drugiej połowie XVI wieku, red. H. Rutkowski, Warszawa 2008.

Bon. – A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. 1–14, Warszawa 1900–1911.

CCI – *Castrensia Cracoviensia Inscriptiones* w Archiwum Narodowym w Krakowie (oddział na Wawelu).

CCR – *Castrensia Cracoviensia Relationes* w Archiwum Narodowym w Krakowie (oddział na Wawelu).

COsv. – *Castrensia Osviencimensia* w Archiwum Narodowym w Krakowie (oddział na Wawelu).

Nies. – K. Niesiecki, *Herbarz polski*, wyd. J.N. Bobrowicz, t. 1–10, Lipsk 1839–1842.

PSB – *Polski Słownik Biograficzny*.

RP1581 – *Rejestr poborowy powiatu śląskiego z 1581 r., w: Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym opisana przez A. Pawińskiego*, t. 3: *Małopolska, Źródła Dziejowe*, t. 14, Warszawa 1886, s. 96–108.

RP1629 – *Rejestr poborowy województwa krakowskiego z roku 1629*, oprac. W. Domin, J. Kolasa, E. Trzyna, S. Żyga, red. S. Inglot, Wrocław 1956.

TZat. – *Terrestria Zatoriensia* w Archiwum Narodowym w Krakowie (oddział na Wawelu).

Uruski – S. Uruski, *Rodzina. Herbarz szlachty polskiej*, t. 1–12, wyd. A.A. Kosiński, A. Włodarski, Warszawa 1904–1915.

UrzKrak. – *Urzednicy województwa krakowskiego XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. S. Cynarski, A. Falniowska-Gradowska, red. A. Gąsiorowski, Kórnik 1990.

szerokiej, szczegółowej kwerendy we wszystkich zachowanych księgach z drugiej połowy XVI w. i pierwszej XVII w. (uciążliwej wszakże z uwagi na brak indeksów do ksiąg oraz niestaranność pisma w protokołach) pozwoliłoby zapewne na bardziej precyzyjne określenie np. posiadanych przez poszczególne osoby dóbr ziemskich czy też więzi genealogicznych. Zagadnienia te wymagają znaczącego nakładu pracy, z pewnością wartego podjęcia w przyszłości przez badaczy dziejów szlachty oświęcimsko-zatorskiej.

Źródła i materiały – Źródła i materiały do dziejów szlachty województwa sandomierskiego w XVI–XVIII wieku, t. 1: *Rejestry pospolitego ruszenia szlachty sandomierskiej z XVII wieku*, wstęp i oprac. J. Pielas, Kielce 2009.

Żychliński – Złota księga szlachty polskiej, t. 1–31, Poznań 1879–1908.

Tekst źródłowy

[s. 607] Popis księstw oświęcimskiego i zatorskiego zjechanych pode Lwów za uniwersałem Króla JM na pospolite ruszenie *pro die 4 Octobris anno 1621* [4 X 1621].

1. P. Paweł Leśnowolski, starosta zatorski¹⁸
2. P. Jerzy Niemsta, sędzia zatorski¹⁹
3. P. Kr[z]ys[z]tof Porembski, chorąży zatorski²⁰
4. P. Stanisław Żydowski, komornik graniczny²¹
5. P. Mikołaj z Komorowa²²

¹⁸ Paweł Leśnowolski /Leśniowolski/ h. Kolumna /Roch/ (zm. 1632), syn Marcina (zm. 17 I 1593), kasztelana podlaskiego (1581–1593), starosty zatorskiego (1588–1593) i Anny z Oborskich (zm. 1623), po ojcu starosta zatorski (1593–1632), marszałek sejmiku zatorskiego 28 VIII 1627 r., żonaty z Katarzyną ze Śmigielskich (zm. po 1635), 2 *voto* Krzysztofową Komorowską, z której nie doczekał się potomstwa. *Bon.*, t. 14, s. 126–127; *Nies.*, t. 8, s. 419; *Urzędnicy podlascy XIV–XVIII wieku. Spisy*, oprac. E. Dubas-Urwanowicz, W. Jarmolik, M. Kulecki, J. Urwanowicz, red. A. Gąsiorowski, Kórnik 1994, s. 176; H. Kowalska, *Leśniowolski Marcin*, w: PSB, 17, 1972, s. 181–184; *ASWKr.*, t. 2, s. 70–72.

¹⁹ Jerzy Stefan Niemsta h. Jastrzębiec (zm. 26 IV 1631), sędzia ziemski zatorski (1619–1631), wielokrotnie obecny na obradach sejmiku zatorskiego. *Uruski*, t. 12, s. 111; *UrzKrak.*, s. 246, nr 735; *ASWKr.*, t. 1, s. 207, 313–314 i t. 2, s. 24, 27–28, 43, 64, 128 (tu informacja o dacie jego śmierci).

²⁰ Krzysztof Porębski /Porembski/ h. Kornicz (zm. przed 29 III 1636), chorąży zatorski (1621–1636), najmłodszy z synów Baltazara (ok. 1550–1617), właściciela licznych dóbr w powiecie śląskim (m.in. Grojec, Helcznarowice – dziś Hecznarowice, Osiek, Harmęże, część wsi Bielany, Poręba Wielka) i Katarzyny z Brodeckich. *Uruski*, t. 14, s. 262; H. Kowalska, *Porębski /Porembski/ Baltazar*, w: PSB 37, 1996–1997, s. 654; *UrzKrak.*, s. 251, nr 601; *COsv.*, t. 101, s. 91.

²¹ Stanisław Żydowski (starszy) h. Doliwa (zm. przed 1623), komornik graniczny zatorski i oświęcimski (1621), w 1616 r. reprezentujący Balcera Przerębskiego przy rozdziale wsi Hałcznów w powiecie śląskim, ojciec Andrzeja, Stanisława i Krzysztofa, chorążego zatorskiego (1636–1647), działacza sejmiku zatorskiego. *Nies.*, t. 10, s. 199–200; *UrzKrak.*, s. 276; *ASWKr.*, t. 2, wg indeksu (Krzysztof Żydowski); *CCI*, t. 205, s. 648–663; *TZat.*, t. 5, s. 62–63, 101–109, 118, 176.

²² Mikołaj z Komorowa /Komorowski/ h. Korczak (1587–1633), syn Krzysztofa, kasztelana sądeckiego (1588–1608) i Anny z Płazów, hrabia na Liptowie i Orawie, starosta oświęcimski (1598–1614), barwałdzki (1608–1624), nowotarski (1624–1633), od 1608 r. po ojcu dziedzic dóbr żywieckich w powiecie śląskim, posesor licznych dóbr królewskich w województwie krakowskim, obecny niejednokrotnie na sejmiku zatorskim. A. Przyboś, Komo-

6. P. Piotr Poremski²³
7. P. Andrzej Poremski²⁴
8. P. Hieronim Przerembski²⁵
9. P. Piotr Gierałtowski²⁶
10. P. Andrzej Gawroński²⁷
11. P. Sykstus Lubomirski²⁸
12. P. Jan Bielski
13. P. Stefan Bielski²⁹

rowski Mikołaj, w: PSB, 13, 1968–1969, s. 426–427; *UrzKrak.*, s. 232; RP1629, s. 227–228, 250; *ASWKr.*, t. 1, s. 314, 316, 338, 390 i t. 2, s. 29, 72, 278.

²³ Piotr Porębski /Poremski/ h. Kornicz, piszący się ze wsi Poręba Żegocina (dziś Poręba Żegoty) w powiecie proszowskim, obecny na rokach ziemskich zatorskich w latach 1627–1633, w sierpniu 1627 r. dzielący się z bratankiem Andrzejem (por. przyp. 38) wsiami Kosowa (dziś Kossowa) i Tłuczań w powiecie śląskim. *Uruski*, t. 14, s. 261–262; CCI, t. 227, s. 2291–2297; *TZat.*, t. 5, s. 118, 151–152, 163–164, 176.

²⁴ Andrzej Porębski /Poremski/ h. Kornicz (zm. przed 11 II 1640), średni z synów Baltazara (ok. 1550–1617), właściciela licznych dóbr w powiecie śląskim (por. przyp. 20), w przyszłości podsędek (1632–1633) i sędzia ziemski zatorski (1634–1640), aktywny na sejmiku zatorskim. *Uruski*, t. 14, s. 261–262; *UrzKrak.*, s. 251, nr 704, 737; H. Kowalska, *Porębski /Poremski/ Baltazar*, s. 654; *ASWKr.*, t. 2, wg indeksu; *TZat.*, t. 5, s. 177.

²⁵ Hieronim Przerębski /Przerembski/ h. Nowina (zm. 1652), syn Krzysztofa (zm. przed 1604) i Marianny z Korycińskich, dworzanin królewski (1617), później podsędek (1635–1640) i sędzia ziemski zatorski (1640–1649), aktywista sejmiku zatorskiego, żonaty z Katarzyną z Palczowickich, dziedzic wsi Łękawica i Zagórze w powiecie śląskim. Na rokach ziemskich zatorskich w 1633 r. wystąpili Andrzej (por. przyp. 85), Hieronim, Wincenty i Krzysztof Przerębscy. J. Byliński, *Przerębski /Przerembski/ Hieronim*, w: PSB, 28, 1984–1985, s. 745–746; *UrzKrak.*, s. 253; *ASWKr.*, t. 2, wg indeksu; *TZat.*, t. 5, s. 176.

²⁶ Piotr Gierałtowski h. Szaszor (zm. przed 1627), w 1621 r. potwierdzony jako stryj Pawła, syna Samuela, żonaty z Katarzyną z Potockich, deputowany na sejmik proszowski z sejmiku zatorskiego 16 VIII 1616 r. W drugiej połowie XVI w. Gierałtowsky byli właścicielami wsi Kozy i Głębowice w powiecie śląskim. *Bon.*, t. 6, s. 43; RP1581, s. 101, 107; *ASWKr.*, t. 1, s. 367; *TZat.*, t. 5, s. 70, 120, 211, 228; *COsv.*, t. 101, s. 313. Por. przyp. 72.

²⁷ Andrzej Gawroński, zapewne tożsamy z Andrzejem Dawidem Gawrońskim h. Rawicz (zm. przed 10 II 1625), właścicielem wsi Strzelce Wielkie w powiecie proszowskim i kamienicy w Krakowie, którego synowie Zbigniew i Marcin w lutym 1625 r. podzielili majątek ojcowski. *Bon.*, t. 5, s. 390–393; CCI, t. 222, s. 1319–1323.

²⁸ Sykstus Lubomirski h. Drużyna (zm. przed 7 IV 1651), syn Sykstusa, później wojski krakowski (1644–1651), żonaty z Zofią ze Staszowskich, fundator kościoła parafialnego w Kętach, w 1631 r. deputat do trybunału radomskiego, w 1632 r. komisarz do szafunku podatków księstw oświęcimskiego i zatorskiego. Po ojcu był właścicielem wsi Smolice i Palczowice w powiecie śląskim. *Bon.*, t. 15, s. 59; *UrzKrak.*, s. 239; RP1581, s. 105; *ASWKr.*, t. 2, s. 138; *TZat.*, t. 5, s. 118, 125–129.

²⁹ Jan i Stefan Bielscy, z Bielskich piszących się ze wsi Biała w powiecie lelowskim. W 1618 r. Jan poświadczony jest jako dziedzic części wsi Gierałtowice w powiecie śląskim, Stefan był obecny na sejmiku proszowskim 16 XII 1625 r. Obaj uczestniczyli w rokach ziemskich zatorskich w 1627 r. RP1581, s. 70; RP1629, s. 162; *ASWKr.*, t. 2, s. 43; *TZat.*, t. 5, s. 75, 118, 151–152, 163; *COsv.*, t. 101, s. 90, 332.

14. P. Jan Pisarzowski *indivisi fratres*³⁰
15. P. Jakub Zaduski³¹
16. P. Waclaw Brodecki
17. P. Jan Brodecki³²
18. P. Stanisław Strzałka
19. P. Adam Strzałka³³
20. P. Sebastian Komorowski³⁴
21. P. Stanisław Komorowski³⁵
22. P. Stanisław Poremski³⁶

³⁰ Jan Pisarzowski /Pisarzewski/ h. Starykoń, zapewne tożsamy z synem Jana, komornika granicznego zatorskiego (1610), pisarzem (1633–1652) i sędzią ziemskim zatorskim (1652–1679), sekretarzem królewskim (1648–1655), znanym działaczem sejmikowym, właścicielem wsi Pisarzowice i Głębowice w powiecie śląskim (nie udało się ustalić w sposób pewny braci Jana, niedzielnych w 1621 r.; może jednym z nich był Andrzej występujący w źródłach w latach 1633–1636?). W drugiej połowie XVI w. Pisarzowscy dziedziczyli w częściach wsi Pisarzowice, Wadowice i Zawada w powiecie śląskim. *Uruski*, t. 14, s. 46; *UrzKrak.*, s. 250; K. Przyboś, *Pisarzowski /Pisarzewski/ Jan*, w: PSB, 26, 1981, s. 552–553; RP1581, s. 96, 100, 103; *ASWKr.*, t. 2, wg indeksu; *TZat.*, t. 5, s. 176, 210.

³¹ Jakub Zaduski, zapewne z Zaduskich h. Janina, osiadłych w województwie sandomierskim. *Nies.*, t. 10, s. 17; *Źródła i materiały*, s. 50.

³² Waclaw i Jan Brodecy h. Jastrzębiec. Waclaw w 1627 r. poświadczony został jako piszący się z Brodka dziedzic części wsi Klecza w powiecie śląskim, natomiast Jana być może należy identyfikować ze znanym Bonieckiem ojcem Gabriela, Anny i Zuzanny. W latach 1581–1584 Wiktor /Wiktoryn/ Brodecki był właścicielem części wsi Czaniec w powiecie śląskim, zaś w drugiej połowie XVII w. Piotr z Brodka, komornik ziemski zatorski (1643), sekretarz królewski (1660), podstarość i sędzia grodzki oświęcimski (1663), podsedek ziemski zatorski (1667–1686), był dziedzicem wsi Klecza w powiecie śląskim. *Bon.*, t. 2, s. 124; RP1581, s. 111; *ASWKr.*, t. 2, wg indeksu; *TZat.*, t. 2, s. 777 i t. 5, s. 118, 151–152. Por. przyp. 52.

³³ Stanisław i Adam Strzałka h. Ostoja, synowie Gabriela (zm. przed 1617), bracia Jana, piszący się z Rudz, wsi w powiecie śląskim, obecni na sejmiku zatorskim 15 IX 1625 r. Adam dwukrotnie obejmował funkcję poborcy księstw oświęcimskiego i zatorskiego na sejmikach zatorskich (28 VIII 1627 i 7 VIII 1628), ponadto w 1633 r. poświadczony został jako opiekun Sebastiana Komorowskiego, syna Stanisława (por. przyp. 34–35). *Bon.*, t. 11, s. 2; *Nies.*, t. 8, s. 544; *UrzKrak.*, s. 26; *ASWKr.*, t. 2, s. 43, 71, 101; *TZat.*, t. 2, s. 777 i t. 5, s. 40, 72, 118, 151–152, 163, 176, 210; *COsv.*, t. 101, s. 62, 106.

³⁴ Sebastian Komorowski h. Korczak, najpewniej syn Stanisława (zob. przyp. następny), żonaty z Jadwigą ze Skidzińskich. W drugiej połowie XVI w. Komorowscy posiadali liczne dobra ziemskie w powiecie śląskim. *Bon.*, t. 11, s. 2; RP1581, s. 99, 100–103, 106–107.

³⁵ Najprawdopodobniej Stanisław Komorowski h. Korczak, syn Adama, określający się w 1619 r. dziedzicem Żywca, żonaty z Barbarą Strzałkówną, *1 voto* Adamową Myśliborską. *Bon.*, t. 11, s. 2.

³⁶ Stanisław Porebski /Poremski/ h. Kornicz, piszący się ze wsi Żegocina Porebą, dziedzic w Witanowicach, obecny na rokach ziemskich zatorskich w latach 1622–1629. *TZat.*, t. 5, s. 40, 97, 101–109, 118, 151–152, 163–164; *COsv.*, t. 101, s. 28.

23. P. Andrzej Borkowski³⁷
24. P. Andrzej Porembski³⁸
25. P. Piotr Linczowski³⁹
26. P. Ludwik Witkowski sam za się i za matkę swoje⁴⁰
- [s. 608] 27. P. Mikołaj Rusecki⁴¹
28. P. Władysław Witkowski *indivisi fratres*⁴²
29. P. Kr[z]ysz[z]tof Paszkowski
30. P. Jan Paszkowski⁴³

³⁷ Andrzej Borkowski, z Borkowskich piszących się ze wsi Borek w powiecie śląskim. W 1581 r. właścicielem części tej wsi był Jakub Borkowski. W 1584 r. Marcin Borkowski sprzedał bratu Walentemu część w tejże wsi. *Bon.*, t. 2, s. 42; RP1581, s. 100; TZat., t. 2, s. 882–886.

³⁸ Andrzej Porebski /Porembski/ h. Kornicz, syn Jana, bratanek Piotra (zob. przyp. 23), który w sierpniu 1627 r. dzielił się ze stryjem wsiami Kosowa (dziś Kossowa) i Tłuczań w powiecie śląskim. *Uruski*, t. 14, s. 261; CCI, t. 227, s. 2291–2297.

³⁹ Piotr Linczowski /Linczewski/ h. Strzemię, piszący się ze wsi Lińcze Górne w powiecie śląskim. W 1637 r. wraz z Janem Linczowskim (bratem?) sprzedali część wsi Soboniowice w powiecie szczyrzyckim Franciszkowi Dembińskiemu. W przejranych księgach sądowych zatorskich i oświęcimskich odnaleziono wielu Linczowskich. *Bon.*, t. 14, s. 80–84; RP1629, s. 49; ASWKr., t. 1–2, wg indeksu; m.in. TZat., t. 5, s. 71, 118, 176, 210; COsv., t. 101, s. 90, 835.

⁴⁰ Ludwik Witkowski h. Nowina, zapewne syn nieznanego Niesieckiemu z imienia brata stryjcznego Seweryna Witkowskiego, chorążego zatorskiego (1611–1618), dwukrotnego posła na sejm z sejmiku zatorskiego, brat Władysława (por. przyp. 42), stający w pospolitym ruszeniu także za nieustaloną z imienia matkę. Witkowsy byli rodziną bardzo rozrodzoną w powiecie śląskim w pierwszej połowie XVII w. *Nies.*, t. 9, s. 365; *UrzKrak.*, s. 271; RP1581, s. 105; ASWKr., t. 1, s. 283–285, 327, 348, 354, 356, 367–368; m.in. TZat., t. 5, s. 118, 151–152, 176, 210; COsv., t. 101, s. 111 i t. 102, s. 92.

⁴¹ Mikołaj Rusecki (starszy) h. Zadora, piszący się z Brzezia, brat Jana, ojciec Mikołaja (młodsze), dziedzic części wsi Tomice w powiecie śląskim, wyznaczony z sejmiku zatorskiego 12 III 1655 r. do zorganizowania obrony powiatu śląskiego od rozbójników. Pod koniec XVII w. na terenie dawnego księstwa zatorskiego we wsi Tomice działali dziedziczyli Jan, Władysław, Mikołaj, synowie Stanisława Rusockiego, podwojewodzkiego księstw oświęcimskiego i zatorskiego i Katarzyny z Malic. *Uruski*, t. 15, s. 315; ASWKr., t. 2, s. 542–543; CCR, t. 117, s. 592–594; TZat., t. 5, s. 74, 118, 158, 176, 192 i t. 6, s. 59.

⁴² Władysław Witkowski h. Nowina, zapewne syn nieznanego Niesieckiemu z imienia brata stryjcznego Seweryna Witkowskiego, chorążego zatorskiego (1611–1618), brat Ludwika (por. przyp. 40), obecny na rokach ziemskich zatorskich w latach 1627–1636. TZat., t. 5, s. 118, 151–152, 176, 210.

⁴³ Krzysztof i Jan Paszkowsy h. Zadora. Pierwszego z nich można najpewniej identyfikować z poświadczonym w 1629 r. Krzysztofem Paszkowskim, właścicielem części wsi Bęczyn w powiecie szczyrzyckim, obecnym w 1627 r. na rokach ziemskich zatorskich wraz z Adamem Paszkowskim. Jan, obecny na wspomnianych rokach zatorskich i kolejnych w latach trzydziestych, wielokrotnie pojawiał się na obradach sejmiku zatorskiego, m.in. z sejmiku 9 IX 1652 r. został deputowany do rewizji łańców wybranieckich, w 1658 r. sprawował funkcję deputata do sądów zatorskich i podatków na tym terenie. *Uruski*, t. 13,

31. P. Gabriel Frydrychowski *fratres indivisi*⁴⁴
32. P. Balcer Frydrychowski⁴⁵
33. P. Mikołaj Frydrychowski⁴⁶
34. P. Marcin Buczacki⁴⁷
35. P. Stanisław Stokowski⁴⁸
36. P. Jan Witkowski⁴⁹
37. P. Aleksander Starowiejski *fratres indivisi*⁵⁰

s. 235; *RP1629*, s. 64; *ASWKr.*, t. 2, s. 253, 305, 434, 454, 608–609, 647–648, 682; *TZat.*, t. 5, s. 118, 176, 210.

⁴⁴ Gabriel Frydrychowski h. Kornicz, obecny wraz z Tobiaszem Frydrychowskim (bratem?) na rokach ziemskich zatorskich w 1633 i 1636 r. Gabriel oblatował laudum sejmiku zatorskiego 4 V 1637 r. i był obecny na sejmiku 24 V 1646 r. W 1581 r. w powiecie śląskim dobra ziemskie posiadało wielu Frydrychowskich, m.in. Aleksy, Jakub, Krzysztof, Michał, Piotr i Stanisław. *Bon.*, t. 5, s. 327; *RP1581*, s. 99–101, 103, 107 (części we wsiach Lgota, Zelczyna, Tomice, Radocza, Lińcze Górne oraz wieś Frydrychowice); *ASWKr.*, t. 2, s. 221–222, 304–305; *TZat.*, t. 2, s. 777–778 i t. 5, s. 176, 210.

⁴⁵ Balcer Frydrychowski h. Kornicz (por. przyp. poprzedni), obecny na rokach ziemskich w latach 1627, 1629 i 1633 oraz na sejmiku zatorskim 24 V 1646 r. *ASWKr.*, t. 2, s. 305; *TZat.*, t. 5, s. 118, 151–152, 176.

⁴⁶ Mikołaj Frydrychowski h. Kornicz, syn Jana i Katarzyny z Palczowskich, obecny na rokach ziemskich zatorskich w latach 1627, 1629 i 1636, wybierany poborcą podatkowym księstw oświęcimskiego i zatorskiego na sejmikach 24 IV 1635 i 4 V 1637 r., odnotowany także na sejmikach w latach 1636 i 1646 (24 V). *Bon.*, t. 5, s. 327; *ASWKr.*, t. 2, s. 191, 209–210, 220, 226, 305; *TZat.*, t. 5, s. 20, 118, 158. Por. przyp. 44.

⁴⁷ Marcin Buczacki h. nieustalonego, w 1612 r. wyznaczony, wraz ze Stanisławem Żydowskim, dekretem sądu ziemskiego zatorskiego do przeprowadzenia rozdziału wsi Dolnego Hałcznowa (dziś Bielsko-Biała-Hałcnów) w powiecie śląskim. *CCI*, t. 205, s. 648–663.

⁴⁸ Stanisław Stokowski h. Drzewica, zapewne tożsamy ze znanym Niesieckiemu Stanisławem, synem Andrzeja, który z Anną ze Sławińskich doczekał się m.in. syna Jana, (zm. 1692), sędziego ziemskiego zatorsko-oświęcimskiego (1680–1692), starosty siemiechowskiego. Najpewniej tenże Stanisław dokonał oblaty laudum sejmiku proszowskiego 18 VIII 1654 r. *Nies.*, t. 8, s. 525; *UrzKrak.*, s. 260; *ASWKr.*, t. 2, s. 512.

⁴⁹ Jan Witkowski (starszy) h. Nowina, w 1616 r. powód w procesie sądowym z Balcerem Przerębskim w sprawie rozdziału wsi Hałcznów (dziś Bielsko-Biała-Hałcnów) w powiecie śląskim, dziedzic części wsi Dolny Hałcznów. Zapewne to on oddawał w 1629 r. pieniądze poborowe z szeregu wsi w powiecie lelowskim. *RP1629*, s. 178, 180–182, 187, 189–190; *CCI*, t. 205, s. 648–663; *TZat.*, t. 5, s. 40, 63–65, 70, 75, 86, 151–152, 163–164, 210. O Witkowskich por. przyp. 40.

⁵⁰ Aleksander Starowiejski /Starowieyski/ h. Biberstein, właściciel wsi Thuczania i Stara Wieś w powiecie śląskim, żonaty z Anną z Porębskich, obecny na rokach ziemskich zatorskich w 1629 r., poborca podatkowy księstw oświęcimskiego i zatorskiego w latach 1634, 1655, 1658, 1659. Jego braćmi zapewne byli występujący z nim na rokach ziemskich zatorskich Stanisław (1633, 1636) i Mikołaj (1633). Po jego śmierci synowie Franciszek i Stanisław podzielili się w czerwcu 1675 r. dobrami ziemskimi. *Nies.*, t. 8, s. 500; *ASWKr.*, t. 2, s. 183, 434, 542–543, 607–608, 680–682; *CCI*, t. 303, s. 269–288; *TZat.*, t. 5, s. 176, 210.

38. P. Stanisław Jagniętkowski z bracią stryjeczną⁵¹
 39. P. Piotr Brodecki⁵²
 40. P. Stanisław Achingier *fratres indivisi*⁵³
 41. P. Adrian Michałowski za ojca⁵⁴
 42. P. Sebastian Nycz *fratres indivisi*⁵⁵
 43. P. Jan Nidecki
 44. P. Aleksander Nidecki za ojca
 45. P. Jan Nidecki *indivisi fratres*⁵⁶

⁵¹ Stanisław Jagniętkowski h. Lubicz, najpewniej syn Jana, w 1581 r. współdziedzica wsi Lińcze Dolne i Górne w powiecie śląskim, obecny na rokach ziemskich zatorskich w 1622 i 1633 r. Bracia stryjeczni Stanisława to zapewne Jan, Mikołaj i Krzysztof Jagniętkowscy, którzy w listopadzie 1600 r. dokonali podziału dóbr po rodzicach. *Bon.*, t. 8, s. 146; RP1581, s. 107; CCR, t. 48, s. 1759–1762; TZat., t. 5, s. 40, 175.

⁵² Piotr Brodecki h. Jastrzębiec, prawdopodobnie tożsamy z Piotrem, komornikiem ziemskim zatorskim (1643), sekretarzem królewskim (1660), następnie podstarościm i sędzią grodzkim oświęcimskim (1663), podsędkiem ziemskim zatorskim (1667–1686), marszałkiem sejmiku zatorskiego w 1658 r., poborcą podatkowym w latach 1643, 1649–1650, elektorem Michała Korybuta, dziedzicem wsi Klecza w powiecie śląskim. *Bon.*, t. 2, s. 124; *Elektorowie królów Władysława IV, Michała Korybuta, Stanisława Leszczyńskiego i spis stronników Augusta III*, oprac. J. Dunin-Borkowski, M. Dunin-Wąsowicz, „Rocznik Towarzystwa Heraldycznego we Lwowie” 1908/1909, 1, s. 17; *UrzKrak.*, s. 214; *ASWKr.*, t. 2, wg indeksu.

⁵³ Stanisław Achingier h. własnego (bracia niedzielni nieustaleni z imienia), najpewniej syn Jerzego i Elżbiety Kispiterówny, piszący się ze wsi Radocza w powiecie śląskim, wzmiankowany na obradach sejmiku zatorskiego od 1625 r., poborca podatkowy księstw oświęcimskiego i zatorskiego w latach 1632 i 1633, obecny na sejmiku zatorskim po raz ostatni 7 IX 1660 r. *Bon.*, t. 1, s. 21; *ASWKr.*, t. 2, s. 43, 138, 157, 169, 704; TZat., t. 5, s. 40, 62–63, 118, 151–152, 176, 210; COsv., t. 101, s. 71.

⁵⁴ Adrian Michałowski h. Jasińczyk, w latach 1627–1636 poświadczony jako komornik sądu ziemskiego zatorskiego, prawdopodobnie syn Melchiora, pisarza i podstarościego grodzkiego krakowskiego, deputata na Trybunał Koronny (1616), który po ojcu, wraz z innymi sukcesorami, dziedziczył 3 wsie w powiecie lelowskim. Był ponadto właścicielem części wsi Frydrychowice w powiecie śląskim. Adrian niejednokrotnie był obecny na sejmiku zatorskim w latach 1641–1648. *Uruski*, t. 10, s. 363–372; RP1629, s. 166, 175; *UrzKrak.*, s. 242; *ASWKr.*, t. 2, s. 256, 273, 304–305, 319, 338, 340; TZat., t. 5, s. 118, 151–152, 210 i t. 6, s. 15.

⁵⁵ Sebastian Nycz /Nicz/ h. nieustalonego, najpewniej syn Szymona Nycza, w latach 1581–1584 właściciela części we wsiach Czaniec i Bulowice /Bolowice/ w powiecie śląskim. Sebastian Nycz, obecny z Wojciechem Nyczem (bratem?) na rokach zatorskich w 1629 r., pisał się z Bulowic i wystąpił na sejmiku zatorskim 15 IX 1625 r. *Uruski*, t. 12, s. 67; RP1581, s. 97; *ASWKr.*, t. 2, s. 42; TZat., t. 2, s. 888–894 i t. 5, s. 151–152.

⁵⁶ Nideccy h. Wieża, piszący się ze wsi Nidek w powiecie śląskim. W 1622 r. Aleksander, syn zmarłego Jana, dziedzica części wsi Zawada, występuje w księdze ziemskiej zatorskiej w sprawie z braćmi Piotrem i Wojciechem oraz siostrą Reginą. Na rokach ziemskich w tymże roku, obok Piotra i Aleksandra, obecny był Jan Nidecki, który w 1627 r. posiadał część wsi Nidek. Jeden z Janów Nideckich w 1616 r. reprezentował Jana Witkowskiego w sporze o granice wsi Hałcznów w powiecie śląskim z Balcerem Porębskim. W latach

46. P. Mikołaj Suski z bratem Adamem⁵⁷
 47. P. Stanisław Lubański za ojca⁵⁸
 48. P. Kr[z]ys[z]tof Treacy⁵⁹
 49. P. Aleksander Śmigielski za ojca⁶⁰
 50. P. Konstanty Trembecki⁶¹
 51. P. Erazmus Łagiewnicki za ojca⁶²
 52. P. Kasper Majkowski⁶³
 [s. 609] 53. P. Kr[z]yst[z]of Linczowski *fratres indivisi*⁶⁴

1625–1632 poświadczeni są w aktach sejmiku zatorskiego Kacper i Piotr Nideccy z Nidku (de Nidek). *Uruski*, t. 12, s. 67–68; RP1581, s. 99, 101; *ASWKr.*, t. 2, s. 43, 101, 137, 156; CCI, t. 205, s. 648–663; *TZat.*, t. 5, s. 28–31, 40, 62–63, 149, 176, 210; *COsv.*, t. 101, s. 71, 83.

⁵⁷ Bracia Mikołaj i Adam Suscy h. nieustalonego (Niesiecki zna Suskich h. Lubicz, Nałęcz i Pomian). W 1581 r. Kacper Suski był właścicielem wsi Stryszawa, Sucha (dziś Sucha Beskidzka) i części we wsiach Klecza i Stryszów w powiecie śląskim. Mikołaj wystąpił na rokach ziemskich zatorskich w latach 1623, 1627 i 1633. W dniu 24 V 1646 r. na rokach ziemskich zatorskich obecny był Stanisław Suski. *Nies.*, t. 8, s. 569–570; RP1581, s. 100, 103; *ASWKr.*, t. 2, s. 305; *TZat.*, t. 5, s. 70, 118, 176.

⁵⁸ Stanisław Luboński /Lubański/ h. Leszczyc (zm. po 1644), może brat Macieja, pisarza ziemskiego zatorskiego (1565–1599), w 1581 r. właściciela wsi Przecieszyn w powiecie śląskim, dziedzic wsi Witanowice w powiecie śląskim, poświadczony na obradach sejmiku zatorskiego w latach 1625 i 1638, żonaty z Anną z Mościsk? *Bon.*, t. 15, s. 80; RP1581, s. 97; *UrzKrak.*, s. 239; *ASWKr.*, t. 2, s. 43, 229, 231. Nie udało się w sposób jednoznaczny zidentyfikować dwóch Stanisławów Lubońskich występujących w publikowanym źródle. Por. przyp. nr 88.

⁵⁹ Zapewne znany Bonieckiemu Krzysztof Treacy /Trecyusz/, ojciec Elżbiety, od ok. 1597 r. drugiej żony Feliksa Dembińskiego h. Rawicz. *Bon.*, t. 4, s. 223.

⁶⁰ Aleksander Śmigielski h. Łódzia, może syn poświadczonego w grodzie oświęcimskim w 1620 r. Pawła, niewątpliwie bliski krewny Katarzyny ze Śmigielskich, żony Pawła Leśnowolskiego, starosty zatorskiego (por. przyp. 18). W czerwcu 1662 r. synowie Sebastiana Śmigielskiego (Adam, Paweł i Aleksander) podzielili się wsią Przybradz w powiecie śląskim. *Nies.*, t. 8, s. 419–420; *COsv.*, t. 102, s. 67; CCI, t. 282, s. 1413–1426.

⁶¹ Konstanty Trębecki /Trembecki/ h. Prus I, najpewniej zmarły bezpotomnie syn Andrzeja i Magdaleny Stogierzówny, obecny na rokach ziemskich zatorskich w latach 1623–1629, wymieniony w wywodzie szlachectwa z 31 V 1639 r. *Nies.*, t. 9, s. 110–112; *ASWKr.*, t. 2, s. 529; *TZat.*, t. 5, s. 62–63, 97, 118.

⁶² Erazm Łagiewnicki (nieustalony z imienia ojciec), najpewniej z Łagiewnickich h. Grzymała, z których Andrzej, wicesergerent zamku krakowskiego (1584), podsedek ziemski zatorski (1593–1601), żonaty z Katarzyną z Przypkowskich, w 1581 r. był właścicielem części we wsi Gorzeń w powiecie śląskim. We wrześniu 1610 r. wsią tą podzielili się bracia Andrzej, Hieronim i Jan Łagiewniccy. *Bon.*, t. 15, s. 154; RP1581, s. 100; *UrzKrak.*, s. 239; CCI, t. 192, s. 1638–1642; *TZat.*, t. 2, s. 777, 841.

⁶³ Kacper Majkowski, zapewne h. Lubicz, może tożsamy z Kacprem Majkowskim, który w 1612 r. miał sprawę sądową w Warszawie, a następnie był płatnikiem podatku w 1629 r. ze wsi Pcim, należącej do kasztelana krakowskiego. *Bon.*, t. 16, s. 275; *RP1629*, s. 57.

⁶⁴ Krzysztof Linczowski /Linczewski/ h. Strzemię (bracia niedzielni nieustaleni). Linczowscy pisali się ze wsi Lińcze Górne w powiecie śląskim. Por. przyp. 39. W rejestrze poborowym województwa krakowskiego z 1629 r. wymieniony jest Krzysztof Lenczowski

54. P. Stanisław Donat *fratres indivisi*⁶⁵
55. P. Jan Chebda⁶⁶
56. P. Jan Rogojski⁶⁷
57. P. Gabriel Ligocki⁶⁸
58. P. Siedlimowskiego syn za ojca, Kr[z]ys[z]tof⁶⁹
59. P. Kr[z]ys[z]tof Solikowski⁷⁰
60. P. Wojciech Grabowski za ojca⁷¹
61. P. Kr[z]ys[z]tof Zaborski z powiatu chęcińskiego⁷²
62. P. Walenty Grabowski z powiatu krakowskiego⁷³
63. P. Stanisław Przywieski⁷⁴
64. P. Jan Woliński⁷⁵
65. P. Samuel Stokowski⁷⁶

jako płatnik poboru ze wsi Tomaszowice, własności Jana Morsztyna. *Bon.*, t. 14, s. 80–84; *RP1629*, s. 82.

⁶⁵ Stanisław Donat z braćmi Wojciechem i Janem, synami Macieja, w 1621 r. niedzielni. W 1620 r. Stanisław poświadczony został jako dzierżawca wsi Skawce w powiecie śląskim. *Bon.*, t. 4, s. 381; *COsv.*, t. 101, s. 507.

⁶⁶ Jan Chebda h. Starykoń, dziedzic części wsi Radocza w powiecie śląskim, poświadczony w zgromadzonych źródłach w latach 1622–1636. *Bon.*, t. 2, s. 355; *TZat.*, t. 5, s. 40, 118, 151–152, 158, 169–170, 210.

⁶⁷ Jan Rogojski /Rogoyski/, z Rogojskich h. Brochwicz. *Nies.*, t. 8, s. 128.

⁶⁸ Gabriel Ligocki /Lgocki/ h. Orla /Saszor/, najpewniej syn Jana, brat Jana Franciszka (por. przyp. 105) i Krzysztofa. *Bon.*, t. 14, s. 227–228; *Żychliński*, t. 20, s. 86; *TZat.*, t. 5, s. 40, 118; *COsv.*, t. 101, s. 75 i t. 102, s. 25.

⁶⁹ Krzysztof Siedlimowski h. nieustalonego. Herbarze nie notują tego nazwiska, brak go także w zgromadzonych źródłach.

⁷⁰ Krzysztof Solikowski /Sulikowski/, z Solikowskich /Sulikowskich/ h. Bończa lub h. Sulima, obecny na rokach ziemskich zatorskich w 1622 r., żonaty z nieustaloną z domu Zuzanną. W 1581 r. poświadczona została własność Jana Sulikowskiego we wsi Klucznikowice (dziś Oświęcim-Klucznikowice) w powiecie śląskim. *Nies.*, t. 8, s. 452–455, 562; *TZat.*, t. 5, s. 40; *COsv.*, t. 101, s. 31, 305. Por. przyp. 102.

⁷¹ Wojciech Grabowski h. nieustalonego, stający w zastępstwie nieustalonego z imienia ojca. W 1629 r. poświadczony jest Wojciech Grabowski (czy ten sam?) jako posesor części wsi Grabowa w powiecie krakowskim. *Bon.*, t. 7, s. 1–28; *RP1629*, s. 29.

⁷² Krzysztof Zaborski h. nieustalonego, niewątpliwie identyczny z uczestnikiem okazowania powiatu chęcińskiego (województwo sandomierskie) z 1636 r. (zapewne odbytego 31 III 1636), na którym wystąpił w imieniu brata Jakuba. *Źródła i materiały*, s. 49.

⁷³ Walenty Grabowski h. nieustalonego, z Grabowskich osiadłych w powiecie krakowskim. Por. przyp. 71.

⁷⁴ Stanisław Przywieski /Przywiski/ h. nieustalonego. W pospolitym ruszeniu powiatu sandomierskiego w 1621 r. uczestniczył poczet Jana Przywieskiego, teścia Marcjana Tymńskiego h. Nałęcz. *Uruski*, t. 15, s. 58; *Źródła i materiały*, s. 23.

⁷⁵ Jan Woliński h. nieustalonego. W XVI i XVII w. na sejmiku województwa krakowskiego występowało wielu Wolińskich. *ASWKr.*, t. 1–2, wg indeksu.

⁷⁶ Samuel Stokowski h. Drzewica, zapewne tożsamy z synem Stanisława i Anny ze Sławińskich. Na początku drugiej połowy XVII w. w aktach sejmiku zatorskiego wystę-

66. P. Daniel Moretowicz⁷⁷

67. P. S[z]częsny Grabski z powiatu gostyńskiego⁷⁸

Z Górnych Linczów koń jeden, z Dolnych Linczów koń drugi, a tych lińczan na sejmikach bywa do trzydziestu głosów i więcej⁷⁹.

[s. 610] Popis pocztów stawionych, a samych nie było

1. P. Mikołaja Poremskiego, kas[z]telana czechowskiego⁸⁰

2. P. Kr[z]ys[z]tofa Palczowskiego, pisarza zatorskiego ziemsk[kiego]⁸¹

3. P. Zygmunta Poremskiego⁸²

4. P. Aleksandra z Komorowa⁸³

puje trzech Stokowskich, w tym Paweł, chorąży zatorsko-oświęcimski (1655–1658), kasztelan oświęcimski (1658–1685). *Nies.*, t. 8, s. 525; *UrzKrak.*, s. 260; *RP1629*, s. 48, 50; *ASWKr.*, t. 2, wg indeksu.

⁷⁷ Daniel Moretowicz h. nieustalonego, poświadczony w zgromadzonych źródłach w latach 1617–1636. W dniu 19 czerwca 1624 r. oblatował laudum sejmiku księstw oświęcimskiego i zatorskiego. *ASWKr.*, t. 2, s. 24; *COsv.*, t. 101, s. 71; *TZat.*, t. 5, s. 176, 210.

⁷⁸ Szczęsny /Feliks/ Grabski, z Grabskich h. Dołęga piszących się ze wsi Grabia w powiecie gostyńskim na Mazowszu, obecny na rokach ziemskich zatorskich w 1627 r. *Bon.*, t. 7, s. 28; *TZat.*, t. 5, s. 118.

⁷⁹ Wsie Lińcze Dolne i Lińcze Górne (dziś Leńcze), w województwie krakowskim, w powiecie śląskim. Z dokumentu erekcji kościoła w Lińczach z 1520 r. wynika, że w obu wsiach współdziedziczyło wówczas 50 osób. *TZat.*, t. 5, s. 134–139. Por. *Atlas województwa krakowskiego*, s. 43, 53, 84.

⁸⁰ Mikołaj Porębski /Poremski/ h. Kornicz (zm. przed 6 II 1637), kasztelan czechowski (1613–1625), następnie kasztelan zawichojski (1625–1637), syn Baltazara i Katarzyny z Brodeckich, żonaty z Beatą z Myszkowskich. W 1604 r. uzyskał po ojcu dział dóbr złożony ze wsi Osiek, Harmęże i części wsi Bielany w powiecie śląskim. W. Biliński, *Porębski /Poremski/ Mikołaj*, w: *PSB*, 27, 1982, s. 661–662; *Urzednicy województwa sandomierskiego XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. K. Chłapowski, A. Falniowska-Gradowska, red. A. Gąsiorowski, Kórnik 1993, s. 206; *ASWKr.*, t. 2, s. 43, 169–170; *TZat.*, t. 5, s. 177.

⁸¹ Krzysztof Palczowski h. Szaszor (zm. przed 30 VII 1627), pisarz ziemski zatorski (1615–1627), syn Michała i Barbary z Lubomirskich. W 1594 r. objął dział dóbr złożony z części wsi Brzeźnica oraz wsi Marcyporęba (wcześniej Poręba Markowa) i Wysoka w powiecie śląskim. W 1610 r. zakupił wieś Jaszczurowa (dziś Suszyca), zaś w 1615 r. wieś Zembrzyce w tymże powiecie. K. Bibrzycki, *Palczowski Krzysztof*, w: *PSB*, 25, 1980, s. 62; *UrzKrak.*, s. 249; *ASWKr.*, t. 2, s. 24, 27–28, 64.

⁸² Zygmunt Porębski /Poremski/ h. Kornicz (zm. przed 30 III 1655), piszący się z Wielkiej Poręby, obecny na rokach ziemskich zatorskich w 1623 i 1624 r., później chorąży zatorski (1647–1655), w 1648 r. sędzia kapturu zatorskiego, w 1651 (9 XII) i 1654 (14 IX) marszałek sejmiku zatorskiego, poświadczony w latach 1614–1627 jako dziedzic części wsi Czaniec w powiecie śląskim. *Uruski*, t. 14, s. 261; *UrzKrak.*, s. 251; *ASWKr.*, t. 1, s. 338 i t. 2, s. 413, 416, 518, 531–532, 624; *TZat.*, t. 5, s. 70–71, 97, 118; *COsv.*, t. 101, s. 79–80, 114.

⁸³ Aleksander z Komorowa /Komorowski/ h. Korczak, syn Krzysztofa, kasztelana oświęcimskiego (1565–1588), sądeckiego (1588–1608) i Anny z Płazów, dziedzic na Ślemieniu w powiecie śląskim, żonaty z Anną z Dembińskich. *Żychliński*, t. 16, s. 57; *UrzKrak.*, s. 232.

5. P. Mariana Przyłęckiego⁸⁴
6. P. Andrzeja Przerembskiego z lełowskiego powiatu⁸⁵
7. PP. Palczowskich sędziców *minorennu[m]*⁸⁶
8. P. Kr[z]ys[z]tof Kuszela za Jana Rotermunda z Klecza⁸⁷
9. P. Stanisława Lubańskiego⁸⁸
10. P. Pawła Gierałtowskiego *minorennis*⁸⁹
11. P. Marcina Gibalskiego⁹⁰
12. P. Macieja Janikowskiego⁹¹

⁸⁴ Najpewniej Marian (Marcjan) Przyłęcki h. Szreniawa (zm. 3 V 1643), później sędzia ziemski zatorski (1631–1634), kasztelan oświęcimski (1634–1643), aktywny na sejmiku zatorskim, m.in. wybrany z tegoż sejmiku sędzią kapturowym w latach 1632 i 1648. Genealogia Przyłęckich w tym czasie z pewnością wymaga dalszych badań – zapisy z ksiąg sądowych wskazują następujące związki genealogiczne: synowie Andrzeja – Hieronim, stolnik krakowski (1616–1636) i Marian oraz Stanisław, Marian i Hieronim, synowie Aleksandra, byli sukcesorami Joachima. *Nies.*, t. 7, s. 558; *UrzKrak.*, s. 253, nr 636, 736; *ASWKr.*, t. 2, s. 24, 27–28, 128, 156, 183, 192, 338; *TZat.*, t. 5, s. 85, 132.

⁸⁵ Andrzej Przerębski /Przerembski/ h. Nowina, podstarości i sędzia grodzki oświęcimski (1617), poświadczony jako stolnik oświęcimski jedynie na sejmiku zatorskim 24 IV 1635 r., któremu marszałkował, w 1629 r. właściciel wsi Żórawie (dziś Żóraw) i Lgota Mała (dziś Lgotka) w powiecie lełowskim. *UrzKrak.*, s. 253, nr 774; *RP1629*, s. 177–178; *ASWKr.*, t. 2, s. 192; *COs.*, t. 101, s. 121; *TZat.*, t. 5, s. 176

⁸⁶ Gabriel, Zygmunt i Andrzej Palczowscy h. Orla /Szaszor/, małoletni synowie Zygmunta Palczowskiego (zm. po 16 II, a. 4 IV 1619), podstarości grodzkiego oświęcimskiego (1598) i sędziego ziemskiego zatorskiego (1604–1619). Palczowscy posiadali w powiecie śląskim liczne dobra ziemskie, m.in. wsie Palczowice i Brzeźnica. *Nies.*, t. 7, s. 239–240; *UrzKrak.*, s. 249; K. Bibrzycki, *Palczowski Zygmunt*, w: PSB, 25, 1980, s. 64–65; *RP1581*, s. 99–103, 105; *CCI*, t. 191, s. 2333–2340; *TZat.*, t. 5, s. 23–26, 36–37, 87, 96, 118; *COsv.*, t. 101, s. 61.

⁸⁷ Krzysztof Kuszela h. Drogosław (może identyczny z wymienionym przez Bonieckiego mężem najpierw Piotrowiczówny, następnie Ozorowskiej?), występujący w imieniu Jana Rotermunda (młodszeo) h. Kotwica, podstarości grodzkiego oświęcimskiego (1627), syna Jana, piszącego się ze wsi Klecza (dziś Klecza Dolna) w powiecie śląskim. *Bon.*, t. 13, s. 280; *Nies.*, t. 8, s. 149–150; *TZat.*, t. 5, s. 40.

⁸⁸ Stanisław Lubański /Luboński/ h. Leszczyc. W objętych kwerendą księgach sądowych Stanisław Luboński (czy ten sam?) pojawia się (wraz z Janem Lubońskim, dziedzicem wsi Przecieszyn) w latach 1622–1633. *TZat.*, t. 5, s. 40, 151–152, 163–164, 176; *COsv.*, t. 101, s. 104, 107. Por. przyp. 58.

⁸⁹ Paweł Gierałtowski h. Szaszor (zm. po 24 IV 1635), syn Samuela, dziedzic wsi Wilamowice, Głębowice i Gierałtówce w powiecie śląskim, poświadczony na obradach sejmiku zatorskiego w 1606, 1613 i 1635 r., żonaty z Katarzyną z Przyłęckich. W 1621 r. pozostał pod opieką stryja Piotra (por. przyp. 26). *Bon.*, t. 6, s. 43; *ASWKr.*, t. 1, s. 296, 298, 348–349 i t. 2, s. 191; *TZat.*, t. 5, s. 85, 135, 154, 163, 176, 210–211, 214–228; *COsv.*, t. 101, s. 44, 46, 355.

⁹⁰ Bliżej nieznanym Marcin Gibalski h. nieustalonego (Boniecki zna jedynie Jerzego Gibalskiego, syna Wojciecha. *Bon.*, t. 6, s. 31).

⁹¹ Nie udało się ustalić, czy chodzi o przedstawiciela Janikowskich czy Jankowskich. Herbarze notują wiele rodzin o tym nazwisku, ponadto nie pojawiają się one w aktach sejmikowych. Wiadomo, że w 1672 r. stolnikiem zatorsko-oświęcimskim został Franciszek

13. P. Mikołaja Trembeckiego *minorennis*⁹²
14. P. Andrzeja Pieniążka⁹³
15. P. Hektor Sudek Wilczowski za P[ana] Choińskie[go], *fr[at]res in-divisi post matrem*⁹⁴
16. P. Michała Grabowskiego⁹⁵
17. P. Jakuba Brzeskiego⁹⁶
18. P. Jana Janowskiego⁹⁷
19. P. Zygmunta Przypkowskiego⁹⁸
20. Ks. Jana Frydrychowskiego, kanonika krakowskiego⁹⁹

Kazimierz Jankowski h. Jastrzębiec, skarbnik braclawski. *Bon.*, t. 8, s. 188–191; *UrzKrak.*, s. 228.

⁹² Mikołaj Trembecki h. Prus I, może identyczny z wymienionym przez Niesieckiego synem Jana i Zofii z Chwalibogów, który z trzech żon miał liczne potomstwo. Mikołaj obecny był na rokach ziemskich zatorskich w latach 1633 i 1636. *Nies.*, t. 9, s. 110–111; *TZat.*, t. 5, s. 176, 210.

⁹³ Zapewne Andrzej Pieniążek h. Odrowąż, obecny na zjeździe szlachty krakowskiej w Krakowie 17 I 1614 r. W drugiej połowie XVI w. Pieniążkowie posiadali wieś Roczyny i część we wsi Wieprz w powiecie śląskim. *ASWKr.*, t. 1, s. 353; RP1581, s. 101.

⁹⁴ Nieustalony z imienia i herbu Choiński (Boniecki wymienia trzy rodziny o tym nazwisku), za którego wystąpił bliżej nieznaną Hektor Sudek Wilczowski. W 1626 r. (15 IX) na sejmiku proszowskim poświadczony został Jan Choiński. *Bon.*, t. 3, s. 38–41; *ASWKr.*, t. 2, s. 61.

⁹⁵ Michał Grabowski h. nieustalonego z powodu wielkiej liczby szlachty o tym nazwisku. Na okazowaniu szlachty krakowskiej pod Kazimierzem 1 V 1619 r. zjawili się Mikołaj i Stanisław Grabowscy. *ASWKr.*, t. 1, s. 403. Por. przyp. 71, 73.

⁹⁶ Jakub Brzeski h. nieustalonego z uwagi na wielką liczbę szlachty o tym nazwisku. W drugiej połowie XVI w. Brzescy dziedziczyli w powiecie lelowskim, w 1629 r. poświadczony został Samuel Brzeski w powiecie ksiąskim. W aktach sejmikowych krakowskich w 1643 r. wystąpił Krzysztof Brzeski. *Bon.*, t. 2, s. 166–173; RP1581, s. 73–74; RP1629, s. 147; *ASWKr.*, t. 2, s. 293.

⁹⁷ Jan Janowski, najpewniej z Janowskich h. Strzemie. W 1581 r. część we wsi Lińcze Górne posiadał Mikołaj Janowski. *Bon.*, t. 8, s. 223–225; *UrzKrak.*, s. 228; RP1581, s. 95, 107, 119.

⁹⁸ Zygmunt Przypkowski h. Radwan, z Przypkowskich dziedziczących w powiecie śląskim. W czerwcu 1603 r. Mikołaj i Jan, podsędek ziemski zatorski (1599–1532), synowie Jana, podzielili dobra ojcowskie, tj. wsie Polanka (dziś Polanka Wielka), Mikołajowice (dziś Polanka Hallera), Wierzbanówka, części we wsiach Lińcze Górne i Lińcze Dolne w powiecie śląskim oraz wieś Przypkowice w powiecie szczyrzyckim. RP1581, s. 97, 99; RP1629, s. 61; *ASWKr.*, wg indeksu; CCR, t. 31, s. 459–462.

⁹⁹ Jan Frydrychowski h. Kornicz (1569 – 18 XII 1625), syn Piotra i Barbary ze Skidzińskich, kanonik krakowski (1606–1625), sandomierski, administrator żup wielickich, sekretarz królewski. *Bon.*, t. 5, s. 327; S. Starowski, *Monumenta Sarmatarum, viam universae carnis ingressorum*, Cracoviae 1655, s. 48; J. Wiśniewski, *Katalog prałatów i kanoników sandomierskich od 1186 do 1926, tudzież sesje kapituły sandomierskiej od 1581 do 1866*, Radom 1928, s. 64–65; L. Łętowski, *Katalog biskupów i kanoników krakowskich*, t. 2, Kraków 1852, s. 237–238.

21. P. Macieja Gorowskiego¹⁰⁰
 22. PP. Lipnickich, potomków Sebastiana Lipnickiego¹⁰¹
 - [s. 611] 23. P. Stanisława Solikowskiego z Samuelem, bratem swoim¹⁰²
 24. P. Przeclawa Palczowskiego z powiatu krakowskiego¹⁰³
 25. P. Mikołaja Skidzińskiego¹⁰⁴
 26. P. Jana Ligockiego¹⁰⁵
- Popis pocztów od wdów
1. P. Krystynej Myszkowskiej, kas[z]telankiej oświęcimskiej¹⁰⁶
 2. P. Zuzanny Inwałdzkiej, wojskiej oświęcimskiej¹⁰⁷
 3. P. Elżbiety Przyłęckiej z krakowskiego powiatu¹⁰⁸

¹⁰⁰ Maciej Gorowski /Gurowski/ (h. Wczele?). W 1633 r. na rokach ziemskich zatorskich obecny był Hieronim Gurowski. *Bon.*, t. 7, s. 198–202; *TZat.*, t. 5, s. 176.

¹⁰¹ Potomstwo Sebastiana Lipnickiego h. Hołobok. Synem Sebastiana był najprawdopodobniej Stanisław Lipnicki, poświadczony w 1640 r. jako dziedzic części wsi Lińcze Górne w powiecie śląskim. W listopadzie 1657 r. córki zmarłego Aleksandra Lipnickiego (syna Sebastiana?), właściciela wsi Zelczyna i Borek w powiecie śląskim, podzieliły się majątkiem ojcowskim. *Bon.*, t. 14, s. 304–313; *CCI*, t. 278, s. 150–163.

¹⁰² Stanisław i Samuel Solikowscy /Sulikowscy/, z Solikowskich h. Bończa lub Sulima. Stanisław obecny był niejednokrotnie na rokach ziemskich zatorskich w latach 1622–1629, Samuel (starszy) pojawił się z synem Samuelem na wspomnianych rokach w 1636 r. *TZat.*, t. 5, s. 40, 62–63, 118, 151–152, 164, 210. Por. przyp. 70.

¹⁰³ Przeclaw Palczowski h. Orla /Szaszor/, najprawdopodobniej identyczny z poborcą podatkowym oświęcimskim i zatorskim, obranym na sejmiku w latach 1607 (22 VIII) i 1613 (30 IV), a następnie marszałkiem sejmiku zatorskiego 16 VIII 1616 r. *ASWKr.*, t. 1, s. 327–328, 348, 368.

¹⁰⁴ Mikołaj Skidziński h. Kietlicz, ze Skidzińskich piszących się ze wsi Skidzin /Skidzień/ w powiecie śląskim, niewątpliwie krewny Jana (syn?), podpisanego pod zjazdem szlachty małopolskiej 27 XII 1586 r. *Nies.*, t. 8, s. 380; *RP1581*, s. 97; *ASWKr.*, t. 1, s. 120; *TZat.*, t. 2, s. 777; *COsv.*, t. 101, s. 50, 103, 109.

¹⁰⁵ Jan /Jan Franciszek/ Ligocki /Lgocki/ h. Orla /Szaszor/ (zm. ok. 1649), syn Jana, brat Krzysztofa i Gabriela (por. przyp. 68), który w 1596 r. odstąpił mu część wsi Lgota w powiecie śląskim. Jan, poświadczony jako dziedzic wsi Stryszów w tymże powiecie, ożenił się z Jadwigą z Grabskich, z którą doczekał się córki Ewy. *Bon.*, t. 14, s. 227–228; *Żychliński*, t. 20, s. 85; *RP1581*, s. 99; *TZat.*, t. 6, s. 9–10; *COsv.*, t. 102, s. 25.

¹⁰⁶ Krystyna z Gajewskich /Gajowskich/ Myszkowska (zm. 1659), druga żona Aleksandra Myszkowskiego h. Jastrzębiec (zm. w lipcu 1617), margrabię na Mirowie, starosty horodelskiego (1610–1617), ksztelana oświęcimskiego (1611–1617). Małżeństwo to było bezpotomne. *Bon.*, t. 5, s. 347; *Uruski*, t. 11, s. 372; W. Dworzaczek, *Genealogia*, cz. 2, Warszawa 1959, tabl. 130; *UrzKra.*, s. 245, nr 633.

¹⁰⁷ Zuzanna Inwałdzka, nieustalona z nazwiska panieńskiego żona Stanisława Inwałdzkiego h. Kornicz, wojskiego oświęcimskiego (1565–1596), właściciela (1581) wsi Inwałd i Zagórnik w powiecie śląskim. *Bon.*, t. 8, s. 55; *Uruski*, t. 5, s. 263; *RP1581*, s. 104; *UrzKra.*, s. 227; *TZat.*, t. 2, s. 841.

¹⁰⁸ Być może Elżbieta z Kliczkowskich Przyłęcka, wdowa po Andrzeju, synu Mariana Przyłęckiego, burgrabiego krakowskiego (1564–1571 i 1575), starosty wolbromskiego (1564–1583). *Uruski*, t. 14, s. 48; *UrzKra.*, s. 253.

4. P. Katarzyny Lubomirskiej z krakowskiego powiatu¹⁰⁹
5. P. Katarzyny Gawrońskiej z krakowskiego powiatu¹¹⁰
6. P. Jadwigi Staszekowskiej z krakowskiego powiatu¹¹¹
7. P. Zuzanny Szylingowej¹¹²
8. P. Elżbiety Ligęziny¹¹³
9. P. Magdaleny Nurzyńskiej¹¹⁴
10. P. Elżbiety Witkowskiej¹¹⁵
11. P. Katarzyny Chlewickiej¹¹⁶
12. P. Krystyny Gluzickiej¹¹⁷
13. P. Anny Palczowskiej z powiatu sądeckiego¹¹⁸

¹⁰⁹ Najpewniej Katarzyna z Domiechowskich Lubomirska, wdowa po Joachimie (synu Sykstusa, bracie Sykstusa, wojskiego krakowskiego (por. przyp. 28). *Bon.*, t. 15, s. 59.

¹¹⁰ Katarzyna Gawrońska, wdowa po jednym z Gawrońskich h. Rawicz, którzy byli właścicielami wsi Strzelce Wielkie w powiecie proszowskim (por. przyp. 27). Może chodzi o znaną Bonieckiemu Katarzynę z Kozielskich h. Topór, pierwszą żonę Krzysztofa Gawrońskiego, syna Jana? *Bon.*, t. 5, s. 391 i t. 12, s. 70–71; *RP1629*, s. 102, 255, 259.

¹¹¹ Jadwiga Staszekowska, wdowa po jednym ze Staszekowskich h. Bogoria, dziedziczających w drugiej połowie XVI w. liczne wsie w powiecie proszowskim. *Bon.*, t. 8, s. 511–512; *RP1581*, s. 21–22, 38.

¹¹² Zuzanna z Przyłęckich Szylingowa, wdowa po Jeremim Szylingu h. własnego, w 1614 r. dziedzicu wsi Wieprz, Roczyiny i Jędruchów (dziś Andrychów) w powiecie śląskim. *Nies.*, t. 8, s. 292–293; *TZat.*, t. 5, s. 121–124; *COsv.*, t. 101, s. 79–80, 90, 114, 123.

¹¹³ Nie ustalono, o żonę którego z Ligęzów h. Półkoźic chodzi. Na początku XVII w. właścicielem klucza dóbr w powiecie śląskim (m.in. zamek Bobrek, wsie Chełmek, Bobrowniki, Gorzów, Gromiec) był Mikołaj Ligęza, kasztelan wiślicki. M. Lubczyński, *Dzieje rodu Ligęzów do połowy XVII wieku*, Kielce 1998 [mps pracy magisterskiej w archiwum Biblioteki Uniwersytetu Jana Kochanowskiego]; *Atlas województwa krakowskiego*, s. 111.

¹¹⁴ Magdalena Nurzyńska, wdowa po nieustalonym z imienia Nurzyńskim h. Rawicz. *Uruski*, t. 12, s. 206–207.

¹¹⁵ Najprawdopodobniej Elżbieta z Wieruskich Witkowska, wdowa po Hieronimie Witkowskim h. Nowina, matka Gabriela, Andrzeja i Hieronima związanych z powiatem śląskim. *TZat.*, t. 5, s. 189. Por. przyp. 40, 42, 49.

¹¹⁶ Katarzyna Chlewicka, wdowa po nieustalonym z imienia Chlewickim h. Odroważ. *Bon.*, t. 2, s. 375–377. O Chlewickich w XVI–XVII w. zob. m.in. J. Pielas, *Drobna własność szlachecka w rejonie Szydłowca w XVI–XVII wieku*, w: *Z dziejów powiatu szydłowieckiego*, red. M. Przeniosło, Szydłowiec 2009, s. 63–70.

¹¹⁷ Krystyna Gluzicka, najpewniej córka Piotra Frydrychowskiego, poświęcona w 1591 i 1593 r. jako żona Jana Gluzickiego h. Czewoja, procesująca się z Komorowskimi o Krzeszów w powiecie śląskim. Na początku lat dwudziestych XVII w. w grodzie oświęcimskim stawali Jan, Paweł i Krzysztof Gluziczcy. *Bon.*, t. 5, s. 327 i t. 6, s. 90; *COsv.*, t. 102, s. 92, 103.

¹¹⁸ Anna z Młoszowskich h. Nowina, córka Stanisława, podsędką ziemskiego krakowskiego (1583–1588), wdowa po Janie Palczowskim h. Orla /Szaszor/, synu Stanisława lub Anna z Sokołowskich, córka Abrahama, wdowa po Piotrze Palczowskim, synu Stanisława. *UrkKrak.*, s. 243; *TZat.*, t. 5, s. 23–26, 36–37. Por. przyp. 81, 86, 103.

14. P. Doroty Przerembskiej¹¹⁹
15. P. Zofiej Frydrychowskiej¹²⁰
16. P. Elżbiety Palczowskiej¹²¹
17. P. Anny Goreckiej¹²²
18. P. Konstancji Pawęckiej z krakowskiego powiatu¹²³
19. P. Zofiej Nyczowej¹²⁴

[s. 612] Popis miast do powiatu należących

Miasto Oświęcim pieszych 6

Miasto Kęty pieszych 6

Wadowice pieszych 6

Spisanie to stało się po okazji księstw oświęcimskiego i zatorskiego, w obozie *die 18 Octobris anno 1621* [18 X 1621] pod Lwowem.

W niebytności JMP kas[z]talana oświęcimskiego¹²⁵, który za Tatary z o[ch]oczemi^a odjechał, Piotr Komorow[ski], hrabia lipt[owski] i or[awski], starosta oświęcim[ski]¹²⁶ ręką swą.

BIBLIOGRAFIA

Źródła rękopiśmienne

- Castrensia Cracoviensia Inscriptiones w Archiwum Narodowym w Krakowie (oddział na Wawelu), sygn. 191–192, 205, 222, 227, 278, 282, 303.
- Castrensia Cracoviensia Relations w Archiwum Narodowym w Krakowie (oddział na Wawelu), sygn. 31, 48, 117.

¹¹⁹ Dorota Przerębska /Przerembska/, wdowa po nieustalonym z imienia Przerębskim h. Nowina (por. przyp. 25, 85). W 1629 r. Dorota Przerębska (ta sama?) poświadczona jest jako posesorka wsi Jurczyce w powiecie szczyrzyckim. *Uruski*, t. 15, s. 19–22; *RP1629*, s. 52.

¹²⁰ Zofia Frydrychowska, wdowa po nieustalonym z imienia Frydrychowskim h. Kornicz. Por. przyp. 44–46, 99.

¹²¹ Elżbieta Palczowska, wdowa po nieustalonym z imienia Palczowskim h. Orla /Szaszor/. Por. przyp. 81, 86, 103, 118.

¹²² Anna Gorecka, żona nieustalonego z imienia i herbu Goreckiego /Góreckiego/. Nie ustalono, o których Goreckich chodzi z uwagi na wielką liczbę szlachty o tym nazwisku. *Bon.*, t. 6, s. 241–248.

¹²³ Konstancja Pawęcka /Pawędzka/, zapewne z Frydrychowskich h. Kornicz, wdowa po Wawrzyńcu Pawęckim h. Radwan, nobilitowanym w 1590 r., następnie komorniku granicznym (1614–1618) i pisarzu grodzkim krakowskim, dziedzicu wsi Owczary w powiecie krakowskim, ojcu Władysława, Jana i Kacpra, poświadczonych w tej wsi w 1629 r. *Uruski*, t. 13, s. 244; *RP1629*, s. 21; *ASWKr.*, t. 1, s. 353, 388.

¹²⁴ Zofia Nyczowa, wdowa po jednym z Nyczów h. nieustalonego, związanych z powiatem śląskim. Por. przyp. 55.

¹²⁵ Andrzej Zborowski h. Jastrzębiec (zm. 1630), kasztelan oświęcimski (1618–1630). *Nies.*, t. 10, s. 133; *UrzKrak.*, s. 274, n 634.

^a odczyt wyrazu niepewny.

¹²⁶ Piotr Komorowski h. Korczak (zm. 29 X 1640), hrabia na Liptowie i Orawie, starosta oświęcimski (1615–1640). *UrzKrak.*, s. 232, nr 765.

- Castrensia Osviencimensia w Archiwum Narodowym w Krakowie (oddział na Wawelu), sygn. 101–102.
- Terrestria Zatoriensia w Archiwum Narodowym w Krakowie (oddział na Wawelu), sygn. 2, 5–6.

Źródła drukowane

- Acta expeditionum bellicialium palatinatus Calisiensis et Posnaniensis in Valachos et in Turcos a 1497–1498*, red. M. Bobrzyński, Kraków 1882.
- Akta sejmikowe województwa krakowskiego*, t. 1: (1572–1620), wyd. S. Kutrzeba, Kraków 1932; t. 2: (1621–1660), wyd. A. Przyboś, Wrocław–Kraków 1955.
- Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego*, t. 1, cz. 2, wyd. W. Dworzaczek, Poznań 1962.
- Elektorowie królów Władysława IV, Michała Korybuta, Stanisława Leszczyńskiego i spis stronników Augusta III*, oprac. J. Dunin-Borkowski, M. Dunin-Wąsowicz, „Rocznik Towarzystwa Heraldycznego we Lwowie” 1908/1909, 1.
- Gmiterek H., *Rejestry szlachty ziemi chełmskiej z lat 1669–1672*, „Rocznik Chełmski” 1996, 2.
- Kozyrski R., *Popisy (okazowania) szlachty w Rzeczypospolitej w II połowie XVII wieku. Popis Chełmian z 7 sierpnia 1649 roku*, „Rocznik Chełmski” 2001, 7.
- Lauda wiszeńskie 1572–1648*, oprac. A. Prochaska, Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tzw. Bernardyńskiego we Lwowie, t. 20, Lwów 1909.
- Leitgeber S., *Spis szlachty powiatu kcyńskiego z 1621 roku*, „Genealogia” 1995, 5.
- Materiały do dziejów pospolitego ruszenia z lat 1497 i 1509, zebrane w części przez śp. A. Pawińskiego*, wyd. S. Kutrzeba, Archiwum Komisji Historycznej, t. 9, Kraków 1902.
- Okazowania szlachty stężyckiej z lat 1648–1649*, wyd. D. Kupisz, „Res Historica” 2007, 24.
- Popis pospolitego ruszenia szlachty województwa lubelskiego z 1649 roku*, wyd. J. Kus, „Region Lubelski” 1994–1996, 6 (8).
- Popis powiatu chęcińskiego z 1621 roku*, wyd. Z. Trawicka, „Kieleckie Studia Historyczne” 1985, 4.
- Popis szlachty ziemi stężyckiej z 1696 roku*, wyd. D. Kupisz, „Res Historica” 2004, 17.
- Rejestr poborowy województwa krakowskiego z roku 1629*, oprac. W. Domin, J. Kolasa, E. Trzyzna, S. Żyga, red. S. Inglot, Wrocław 1956.
- Rejestr pospolitego ruszenia powiatu sandomierskiego z 1621 r.*, wyd. J. Pielas, „Studia i Materiały do Historii Wojskowości” 2004, 41.
- Rejestry popisowe pospolitego ruszenia szlachty Wielkiego Księstwa Litewskiego z 1621 r.*, oprac. A. Rachuba, Warszawa 2015.
- Spis rycerstwa powiatu wickiego i wąsoskiego, które uczestniczyło w wyprawie wołoskiej 1497*, wyd. I.T. Baranowski, Warszawa 1913.
- Starowolski S., *Monumenta Sarmatarum, viam universae carnis ingressorum, Cracoviae 1655*.
- Szlachta ziemi wieluńskiej, biorąca udział w pospolitem ruszeniu pod Lwowem 1621 roku*, wyd. Z[ygmunt] W[dowiszewski], „Miesięcznik Heraldyczny” 1930, 9.
- Volumina legum*, t. 1–3, wyd. J. Ohryzko, Petersburg 1859.
- Źródła i materiały do dziejów szlachty województwa sandomierskiego w XVI–XVIII wieku*, t. 1: *Rejestry pospolitego ruszenia szlachty sandomierskiej z XVII wieku*, wstęp i oprac. J. Pielas, Kielce 2009.

Literatura

- Atlas historyczny Polski. Województwo krakowskie w drugiej połowie XVI wieku*, red. H. Rutkowski, Warszawa 2008.
- Bibrzycki K., *Palczowski Krzysztof*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, 25, 1980.
- Bibrzycki K., *Palczowski Zygmunt*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, 25, 1980.
- Biliński W., *Porębski /Porembski/ Mikołaj*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, 27, 1982.
- Boniecki A., *Herbarz polski*, t. 1–14, Warszawa 1900–1911.
- Byliński J., *Przerębski /Przerembski/ Hieronim*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, 28, 1984–1985.
- Dworzaczek W., *Genealogia*, cz. 2, Warszawa 1959.
- Friedberg J., *Pospolite ruszenie w Wielkopolsce w drugiej połowie XV wieku*, Lwów 1900.
- Gąsiorowski A., *Pobór pospolitego ruszenia 1433 roku w Wielkopolsce*, „Kwartalnik Historyczny” 1969, 76, 1.
- Gerlach J., *Pospolite ruszenie i obrona za Zygmunta I*, w: *Księga pamiątkowa ku czci Władysława Abrahama*, t. 2, Lwów 1931.
- Ginter K., *Udział szlachty polskiej w pospolitym ruszeniu w XIV i XV wieku. Aspekty prawne i stan faktyczny*, Kraków 2008.
- Góźdz-Roszkowski K., *Rozdawnictwo skonfiskowanych dóbr ziemskich w prawie polskim XV–XVII wieku*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1974.
- Grabowski A., *Starożytności historyczne polskie czyli pisma i pamiętniki do dziejów dawnej Polski, listy królów i znakomitych mężów, przypowieści, przysłowia itp.*, t. 1, Kraków 1840.
- Hahn K., *Pospolite ruszenie wedle uchwał sejmikowych ruskich od XVI do XVIII wieku*, „Pamiętnik Historyczno-Prawny” 1928, 6, 4.
- Instrukcja wydawnicza dla źródeł historycznych od XVI do połowy XIX wieku*, red. K. Lepszy, Wrocław 1953.
- Katalog Krajowego Archiwum Aktów Grodzkich i Ziemskich w Krakowie*, wyd. S. Kutrzeba, Teka Grona Konserwatorów Galicyi Zachodniej, t. 3, Kraków 1909.
- Kowalska H., *Leśniowski Marcin*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, 17, 1972.
- Kowalska H., *Porębski /Porembski/ Baltazar*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, 37, 1996–1997.
- Lubczyński M., *Dzieje rodu Ligzów do połowy XVII wieku*, Kielce 1998 [mps pracy magisterskiej w archiwum Biblioteki Uniwersytetu Jana Kochanowskiego].
- Łętowski L., *Katalog biskupów i kanoników krakowskich*, t. 2, Kraków 1852.
- Łopatecki K., *Organizacja, prawo i dyscyplina w polskim i litewskim pospolitym ruszeniu (do połowy XVII wieku)*, Białystok 2013.
- Matuszewski J.S., *Obowiązek służby wojskowej z dóbr ziemskich w Polsce do końca XV wieku*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 1976, 28, 2.
- Nagielski M., *Pospolite ruszenie szlachty w świetle kampanii zborowskiej i beresteckiej przeciwko Kozakom (1649–1651)*, „Studia Historyczno-Wojskowe” 2009, 3.
- Niesiecki K., *Herbarz polski*, wyd. J.N. Bobrowicz, t. 1–10, Lipsk 1839–1842.
- Ostrowski B., *Pospolite ruszenie szlachty smoleńskiej w XVII wieku*, „Acta Baltico-Slavica” 1980, 13.
- Pawiński A., *Rządy sejmikowe w Polsce 1572–1795 na tle stosunków województw kujawskich*, wyd. 2, oprac. i wstęp H. Olszewski, Warszawa 1978.
- Pielas J., *Drobna własność szlachecka w rejonie Szydłowca w XVI–XVII wieku*, w: *Z dziejów powiatu szydłowieckiego*, red. M. Przeniosło, Szydłowiec 2009.
- Podhorodecki L., *Kampania chocimska 1621 roku, cz. 2: Oblężenie Chocimia*, „Studia i Materiały do Historii Wojskowości” 1965, 11, 1.
- Podhorodecki L., *Noj R., Wojna chocimska 1621 roku*, Kraków 1979.
- Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym opisana przez A. Pawińskiego*, t. 3: *Małopolska, Źródła Dziejowe*, t. 14, Warszawa 1886.

- Przyboś A., *Komorowski Mikołaj*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, 13, 1968–1969.
- Przyboś K., *Pisarzowski /Pisarzewski/ Jan*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, 26, 1981.
- Spierski Z., *Wymiar służby w pospolitym ruszeniu*, „*Studia i Materiały do Historii Wojskowości*” 1960, 6, 1.
- Spierski Z., *Z problematyki szlacheckiego pospolitego ruszenia. Przyczynek do statutów Kazimierza Wielkiego*, „*Studia i Materiały do Historii Wojskowości*” 1958, 4.
- Uruski S., *Rodzina. Herbarz szlachty polskiej*, t. 1–12, wyd. A.A. Kosiński, A. Włodarski, Warszawa 1904–1915.
- Urzednicy podlascy XIV–XVIII wieku. Spisy*, oprac. E. Dubas-Urwanowicz, W. Jarmolik, M. Kulecki, J. Urwanowicz, red. A. Gąsiorowski, Kórnik 1994.
- Urzednicy województwa krakowskiego XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. S. Cynarski, A. Falniowska-Gradowska, red. A. Gąsiorowski, Kórnik 1990.
- Urzednicy województwa sandomierskiego XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. K. Chłapowski, A. Falniowska-Gradowska, red. A. Gąsiorowski, Kórnik 1993.
- Wierzbicki L.A., *Pospolite ruszenie w Polsce w drugiej połowie XVII wieku. Ostatnie wyprawy z lat 1670–1672*, Lublin 2011.
- Wierzbicki L.A., *Uczestnicy wypraw pospolitego ruszenia koronnego w czasach panowania Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Społeczeństwo Staropolskie. Seria Nowa, t. 4: Społeczeństwo a wojsko*, Warszawa 2015.
- Wierzbicki L.A., *Wici na pospolite ruszenie w Koronie w latach 1669–1673*, „*Res Historica*” 2008, 26.
- Wilamowski J., *Przyczynek do dziejów okazowań i pospolitego ruszenia w województwie płockim za Zygmunta III Wazy*, „*Studia Historyczno-Wojskowe*” 2007, 2.
- Wiśniewski J., *Katalog prałatów i kanoników sandomierskich od 1186 do 1926, tudzież sesje kapituły sandomierskiej od 1581 do 1866*, Radom 1928.
- Wyczański A., *Z dziejów reform skarbowo-wojskowych za Zygmunta I. Próby relucji pospolitego ruszenia*, „*Przegląd Historyczny*” 1952, 43, 2.
- Złota księga szlachty polskiej*, t. 1–31, Poznań 1879–1908.

ABSTRACT

The edited source is an unknown record of the general levy in the Duchies of Oświęcim and Zator, drawn up on 18 October 1621 near Lviv. Registries of conscription are primary research sources to study organization, size and functioning of *pospolite ruszenie* (a specific, old-Polish form of general levy). They reveal valuable data according to districts, territories and provinces. So far, it has been the only registry from the province of Kraków from the period of Chocim war in 1621. The source indicates that the obligation to appear in arms was personally fulfilled by 67 nobles, 26 nobles issued detachments (though did not participate in the expedition in person), 19 detachments were sent by widows who supervised husbandly lands, two villages inhabited by a number of minor gentry issued 2 horses, while 3 cities situated within the two duchies, i.e. Oświęcim, Kęty and Wadowice provided a total of 13 infantry soldiers.

Key words: gentry, general levy, registry, conscription, Duchies of Oświęcim and Zator

NOTA O AUTORZE

Jacek Pielas – dr hab., prof. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Stopień doktora otrzymał w 2001 r. na podstawie rozprawy *Oleśnicy herbu Dębno w XVI–XVII wieku. Studium z dziejów zamożnej szlachty doby nowożytnej*, habilitację zaś uzyskał w 2014 r. na podstawie książki *Podziały majątkowe szlachty koronnej w XVII wieku*, Kielce 2013. Do jego ważniejszych publikacji zaliczają się następujące tytuły: *Oleśnicy herbu Dębno w XVI–XVII wieku. Studium z dziejów zamożnej szlachty doby nowożytnej*, Kielce 2007; *Źródła i materiały do dziejów szlachty województwa sandomierskiego w XVI–XVIII wieku*, t. 1: *Rejesty pospolitego ruszenia szlachty sandomierskiej z XVII wieku*, wstęp i oprac. J. Pielas, Kielce 2009; *Podziały majątkowe szlachty koronnej w XVII wieku*, Kielce 2013; *Źródła i materiały do dziejów szlachty województwa sandomierskiego w XVI–XVIII wieku*, t. 2: *Inwentarze dóbr ziemskich z XVII–XVIII wieku*, cz. 1, Kielce 2013; *Źródła i materiały do dziejów szlachty województwa sandomierskiego w XVI–XVIII wieku*, t. 3: *Akty podziałów dóbr ziemskich szlachty sandomierskiej z XVII wieku*, wstęp i oprac. J. Pielas, Kielce 2014. Zainteresowania badawcze Autora skupiają się na takich zagadnieniach, jak: struktura społeczna i struktura własności szlachty koronnej w XVI–XVIII w., elity majątkowe i polityczne w Małopolsce w XVI–XVII w., spadkobrania szlacheckie w Koronie w XVII w., genealogia i majątki szlachty województwa sandomierskiego w XVI–XVIII w., życie codzienne szlachty polskiej, rodzina szlachecka i jej funkcjonowanie w okresie nowożytnym.